

NÕUKOGU OTSUS

Tallinn

30. august 2023 nr 12

2024. -2027. aasta töötuskindlustusmakse määrade ja 2024. aasta tööturuteenuste ja –toetuste sihtkapitali ülekantavate vahendite määra kehtestamise ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele

Võttes aluseks töötuskindlustuse seaduse § 28 lõike 2 punktid 2 ja 2¹, § 38¹ lõiked 1-2 ning § 41 lõiked 1-3 ning *Töötuskindlustusvahendite analüüs aastateks 2024-2027* (lisatud otsusele)

1. Teha majandus- ja infotehnoloogiainistri kaudu Vabariigi Valitsusele ettepanek kehtestada 2024.-2027. aasta töötuskindlustusmakse määrad:

- 1.1 kindlustatu töötuskindlustusmakse määr alljärgnev protsent töötuskindlustuse seaduse §-s 40 nimetatud summadelt:

2024	2025	2026	2027
1,6%	1,6%	1,6%	1,6%

- 1.2 tööandja töötuskindlustusmakse määr alljärgnev protsent töötuskindlustuse seaduse §-s 40 nimetatud summadelt:

2024	2025	2026	2027
0,8%	0,8%	0,8%	0,8%

2. Teha majandus- ja infotehnoloogiainistri kaudu Vabariigi Valitsusele ettepanek kehtestada tööturuteenuste ja –toetuste sihtkapitali ülekantavate vahendite 2024. aasta määrad:

- 2.1. 23,3% töötuskindlustushüvitiste sihtfondi laekuvatest kindlustatu töötuskindlustusmaksetest;

- 2.2. 23,3% koondamise ja tööandja maksejõuetuse puhul makstavate hüvitiste sihtfondi laekuvatest tööandja töötuskindlustusmaksetest.

3. Eesti Töötukassa juhatusel edastada nõukogu ettepanek koos selle aluseks oleva arvestusega majandus- ja infotehnoloogiainistrile hiljemalt 31. augustil 2023.

(allkirjastatud digitaalselt)

Jaan-Hendrik Toomel

nõukogu esimees

TÖÖTUSKINDLUSTUSMAKSE MÄÄRADE ARVESTUS AASTATEKS 2024–2027

Sisukord

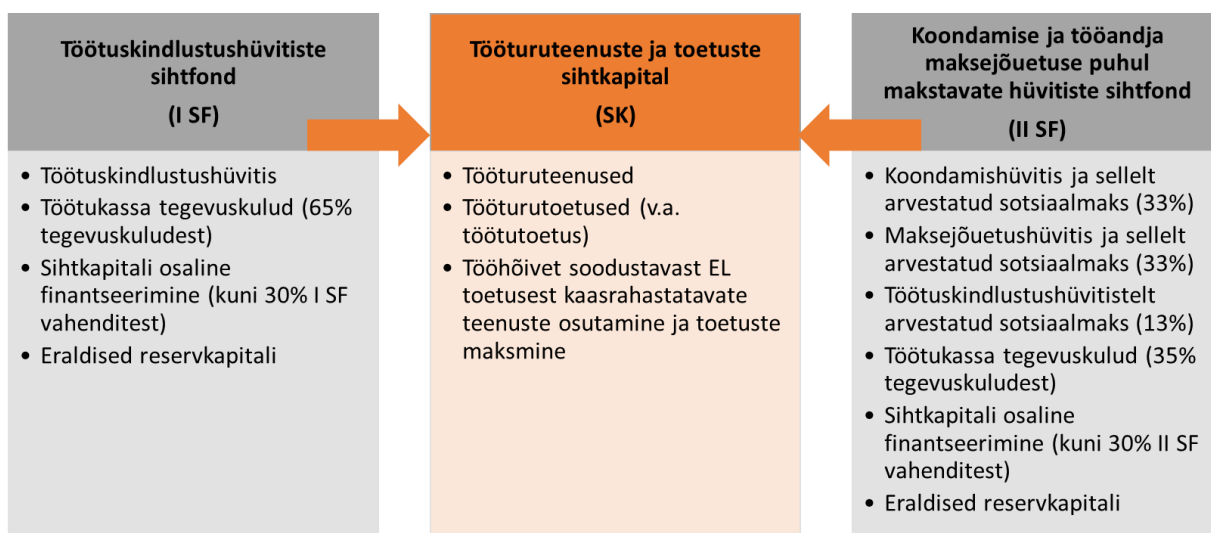
Kokkuvõte	4
1. Eesti majanduse makroprognoos	6
2. Töötuskindlustuse tulud	8
3. Töötuskindlustuse kulud	9
3.1 Töötuskindlustushüvitis	9
3.2 Koondamishüvitis	16
3.3 Maksejõuetushüvitis	18
3.4 Hüvitistelt makstav sotsiaalmaks	19
3.5 Aktiivsed tööturumeetmed	20
3.6 Tegevuskulud	22
4. Töötuskindlustuse tulude ja kulude koondarvestus	22
4.1 Sihtkapitali ülekantavate vahendite määr	22
4.2 Töötuskindlustuse tulud ja kulud aastani 2027	23
Lisa 1. Töötuskindlustuse tulude ja kulude prognoosimisel kasutatud alusandmed ja metoodika ..	25
Lisa 2. Töötuskindlustuse tulude ja kulude arvestus aastatel 2024–2027 maksemääraga 2,4%	27
Lisa 3. Töötuskindlustuse tulude ja kulude arvestus aastatel 2024–2025 maksemääraga 2,4%: riskistsenaarium	29
Lisa 4. Töötukassa teenuste kuluprognoos programmide ja rahastamisallikate lõikes aastateks 2023–2027	31

Kokkuvõte

Töötuskindlustusmakse määrade arvestus aastateks 2024–2027 annab hinnangu töötuskindlustuse tuludele ja kuludele kehtiva töötuskindlustusmakse määra korral järgmiseks neljaks aastaks ning hindab tööturuteenuste ja -toetuste sihtkapitali ülekantavate vahendite vajadust. Arvestuse koostamise aluseks on rahandusministeeriumi (edaspidi ka RM) 2023. aasta suvine majandusproгноos (edastatud töötukassale 02.08.23).

Rahandusministeeriumi 2023. aasta suvise majandusproгноosi kohaselt hakkab Eesti majandus Ukrainas toimuvast sõjast tingitud enam kui aasta kestnud langust käesoleva aasta viimases kvartalis taastuma. Aastases vaates kahaneb SKP sel aastal siiski 2%, kuid järgmiseks aastaks prognoosib RM 2,7%-list SKP kasvu. Tööturg on vaatamata majanduslangusele püsinud tugev, kuid kuna majanduslanguse mõju jõuab tööturule viitajaga, siis töötus mõnevõrra veel kasvab. Selle aasta töötuse määraks prognoosib RM 6,1%, järgmisel aastal suureneb töötus 6,7%-ni. Palgakasv püsib sel aastal kiire (RM prognoosi kohaselt 11,2%), kuid järgmisel aastal mõnevõrra aeglustub (6,6%-ni). Kiire hinnakasv on taandunud ja hinnakasvu aeglustumine jätkub – kui eelmisel aastal kasvasid hinnad 19,4%, siis selle aasta hinnakasvuks prognoosib RM 9,6% ja järgmiseks aastaks 4,7%. Ülejäänud prognoosiperioodil (2025–2027) SKP kasvab, töötus väheneb ning hinna- ja palgakasv aeglustuvad.

Töötuskindlustusmakse määrade arvestuses on toodud välja, milliseks kujunevad töötuskindlustuse tulud ja kulud töötuskindlustuse sihtfondide lõikes ning kui suur osa sihtfondidesse laekuvatest töötuskindlustusmaksetest tuleb kanda tööturuteenuste ja -toetuste sihtkapitali, et see võimaldaks katta aktiivsete tööturumeetmetega seotud jooksva aasta kulud. Ülevaade sihtfondidest ja sihtkapitalist rahastatavatest kuludest on toodud joonisel 1. Arvestuse koostamisel kasutatud meetodika kirjeldus on toodud lisas 1.

Joonis 1. Töötuskindlustusvahendite kasutamine
Allikas: töötuskindlustuse seadus

Töötuskindlustuse tulude ja kulude prognoosid aastateks 2023–2027 on toodud lisas 2. Seoses töötuse kasvu ning palga- ja hinnakasvuga suurenevad käesoleval ja järgmisel aastal nii hüvitiste kui ka aktiivsete tööturumeetmete kulud. Samuti mõjutavad töötuskindlustuse kulusid Euroopa Sotsiaalfondi vahendite lõppemine ning vastavate kulude üleminek töötuskindlustusvahenditele.

Proгноosi kohaselt on töötuskindlustuse tulud 2024. aastal 330,5 miljonit eurot ja kulud 314,7 miljonit eurot ning tulem 15,9 miljonit eurot. Aktiivsete tööturumeetmete rahastamiseks tuleb 2024. aastal kanda sihtkapitali 23,3% töötuskindlustusmakse laekumistest. Ülejäänud prognoosiperioodil töötuskindlustuse tulud ja kulud aasta-aastalt suurenevad ning tulem püsib positiivne (26,3–34,4 miljonit eurot aastas). Töötuskindlustuse netovara suureneb 2024. aasta lõpuks 575,9 miljoni euroni ja 2027. aasta lõpuks 668,2 miljoni euroni.

Lisas 3 on toodud töötuskindlustusmakse määrade arvestus aastateks 2024–2025 RM 2023. aasta suvise majandusprognoosi riskistsenaariumi alusel.

Eesti majanduse makroprognosis

Venemaa sõda Ukrainas ning energia- ja toormehindade hüppeline tõus viisid Eesti majanduse 2022. aasta teises pooles langusesse, mis on jätkunud ka 2023. aasta esimeses pooles. 2022. aasta kolmandas kvartalis kahanes Eesti SKP võrreldes eelneva aasta sama perioodiga 0,5%, neljandas kvartalis 4,1% ja 2023. aasta esimeses kvartalis 3,2%. Majanduslangus on olnud laiapõhjaline nii tegevusalade kui ka nõudluse allikate lõikes: kahanenud on nii eksport kui ka eratarbimine.

Kui tavapärastelt toob majanduslangus kaasa töötuse tõusu ja palgakasvu aeglustumise, siis siiani on tööturg osutunud vastupidavaks. Töötuse määr püsis 2022. aasta teises pooles ja 2023. aasta esimeses kvartalis 5% ümber (5,3–5,6%) ning palgakasv ületas 12% (12,1–13,3%). Majanduslangus on tööturu olukorda seni mõjutanud üsna vähe, sest paljudes valdkondades on ettevõtete käive ja kasum tõusnud kiiremini kui palgakulud. Raskemas olukorras on olnud töötlev tööstus ja ehitus, kus hõive on kahanenud, samas kui teenustesektoris on hõivatute hulk suurenenud. Edaspidi on aga kasvavat tööjõukulu toodangu hinda üha raskem edasi kanda ja see paneb ettevõtteid töötajate arvu väiksema tootmismahuga kooskõlla viima. See toob kaasa hõive mõningase languse ning tööpuuduse tõusu.¹

Hinnakasvu tempo on aeglustunud. 2022. aastal aset leidnud rekordiline hinnakasv tipnes kolmandas kvartalis, kui tarbijahinnaindeks (THI) kasvas võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 23,8%. Käesoleva aasta esimeses kvartalis kasvas THI võrreldes aastatagusega 17,2% ja teises kvartalis 11,3%. Aeglustunud on peamiselt energiahindade kasv, kuid toiduainete ja teenuste inflatsioon püsib endiselt kiire. Hinnatõus jätkab eelduslikult aeglustumist ja stabiliseerub järgnevatel aastatel 2% ümber. Samas annab järgmisel aastal hinnatõusule ühekordselt hoogu hiljuti otsustatud käibemaksu tõus.

Erinevate institutsioonide hiljutiste majandusprognoside kohaselt hakkab Eesti majandus käesoleva aasta teises pooles taastuma. Sel aastal SKP aastases vaates küll kahaneb, kuid järgmiseks aastaks prognoositakse SKP kasvu (2,4–3,1%). Kuna tööturule jõuab majanduslanguse mõju viitajaga, siis töötus mõnevõrra veel kasvab — kui selle aasta töötuse määraks prognoositakse 6,1–6,5%, siis järgmisel aastal kasvab töötus ca 7%-ni. Palgakasv püsib hinnakasvu surve ja kollektiivsete palgakokkulepete tõttu sel aastal kiire (ca 11%), kuid järgmisel aastal mõnevõrra aeglustub (ca 7–8%-ni). Käesoleva aasta hinnakasv jääb prognooside kohaselt ca 9% ümber, järgmisel aastal aga aeglustub ca 3–5% tasemele. Ülejäänud prognoosiperioodil (2025–2027) SKP kasvab, töötus väheneb ning hinna- ja palgakasv aeglustuvad.

Tabel 1. Hiljutiste makroprognoside põhinäitajad

NÄITAJA, ALLIKAS	2021	2022	2023pr	2024pr	2025pr	2026pr	2027pr	Prognoosi avaldamise aeg
SKP reaalkasv (%)								
Rahandusministeeriumi 2023.a. suvine prognoos	7,2	-0,5	-2,0	2,7	3,0	2,5	2,2	august 2023
Rahandusministeeriumi 2023.a. kevadine prognoos			-1,5	3,0	2,5	2,3	2,0	aprill 2023
Eesti Panga 2023.a. juuni prognoos			-1,0	2,4	3,5	-	-	juuni 2023
Eesti Panga 2023.a. märtsi prognoos			-0,6	2,6	3,6	-	-	märts 2023
Euroopa Komisjoni kevadprognoos (Eesti)			-0,4	3,1	-	-	-	mai 2023
Töötuse määr (%)								
Rahandusministeeriumi 2023.a. suvine prognoos	6,2	5,6	6,1	6,7	6,4	6,2	6,1	august 2022
Rahandusministeeriumi 2023.a. kevadine prognoos			7,4	7,2	6,9	6,6	6,5	aprill 2023
Eesti Panga 2023.a. juuni prognoos			6,5	7,1	6,2	-	-	juuni 2023
Eesti Panga 2023.a. märtsi prognoos			7,2	6,8	5,8	-	-	märts 2023
Euroopa Komisjoni kevadprognoos (Eesti)			6,2	6,1	-	-	-	mai 2023
Keskmise brutopalgaga nominaalkasv (%)								
Rahandusministeeriumi 2023.a. suvine prognoos	6,9	11,6	11,2	6,6	5,3	4,9	4,5	august 2023
Rahandusministeeriumi 2023.a. kevadine prognoos			9,0	5,7	4,1	4,3	4,2	aprill 2023

¹ Rahapoliitika ja Majandus 2023/2. Eesti Pank.

NÄITAJA, ALLIKAS	2021	2022	2023pr	2024pr	2025pr	2026pr	2027pr	Prognoosi avaldamise aeg
Eesti Panga 2023.a. juuni prognoos			11,4	7,8	5,6	-		juuni 2023
Eesti Panga 2023.a. märtsi prognoos			10,8	6,1	6,1	-	-	märts 2023
Tarbijahinnaindeksi muutus (%)								
Rahandusministeeriumi 2023.a. suvine prognoos			9,6	4,7	2,3	1,7	1,9	august 2023
Rahandusministeeriumi 2023.a. kevadine prognoos			9,2	3,0	2,1	1,3	1,9	aprill 2023
Eesti Panga 2023.a. juuni prognoos	4,6	19,4	9,1	3,9	2,5	-	-	juuni 2023
Eesti Panga 2023.a. märtsi prognoos			9,0	1,8	1,3	-	-	märts 2023
Euroopa Komisjoni kevadprognoos (Eesti)			9,2	2,8	-	-	-	mai 2023

Märkus: Alates 2023. aasta I kvartalist kasutab statistikaamet keskmise palga avaldamiseks maksu- ja tolliameti töötamise registri ning tulu- ja sotsiaalmaksu deklaratsioonide andmeid. Uue metoodika alusel on keskmise palga näitajad tagasiulatuvalt ümber arvatud 2021.a I kvartalini. 2021. aasta palgakasv on tabelis kajastatud vana metoodika järgi arvatud näitajate alusel, 2022. aasta palgakasv uue metoodika järgi arvatud näitajate alusel.

Allikad:

1) Rahandusministeerium:

2022. aasta (esialgne) suvine majandusprognoos (edastatud töötukassale 02.08.23);

2023. aasta kevadine majandusprognoos. <https://www.rahandusministeerium.ee/et/riigieelarve-ja-majandus/majandusprognoosid>

2) Eesti Pank:

Rahapoliitika ja Majandus 2/2023. https://haldus.eestipank.ee/sites/default/files/2023-06/rpm2023_2_est_d.pdf. NB!

Arvestatud on 2023. aasta stabiilsusprogrammis esitatud meetmeid.

Rahapoliitika ja Majandus 1/2023 https://haldus.eestipank.ee/sites/default/files/2023-03/rpm_2023_1_est.pdf

3) Euroopa Komisjon:

Economic Forecast for Estonia. Spring 2023. <https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-surveillance-eu-economies/estonia/economic-forecast-estonia-en>

4) Statistikaamet:

RAA0012: Sisemajanduse koguprodukt ja kogurahvatulu (vaadatud 18.08.23)

TT330: 15-aastaste ja vanemate hõiveseisund (vaadatud 18.08.23)

PA001: Keskmine brutopalk, tööjõukulu, töötatud tunnid ja töötajate arv tegevusalarühma järgi (vaadatud 18.08.23)

PA111: Keskmine brutokuupalk, mediaan, detiilid ja töötajate arv tegevusalarühma järgi (vaadatud 18.08.23)

IA001: Tarbijahinnaindeksi muutus võrreldes eelmise aastaga (vaadatud 18.08.23)

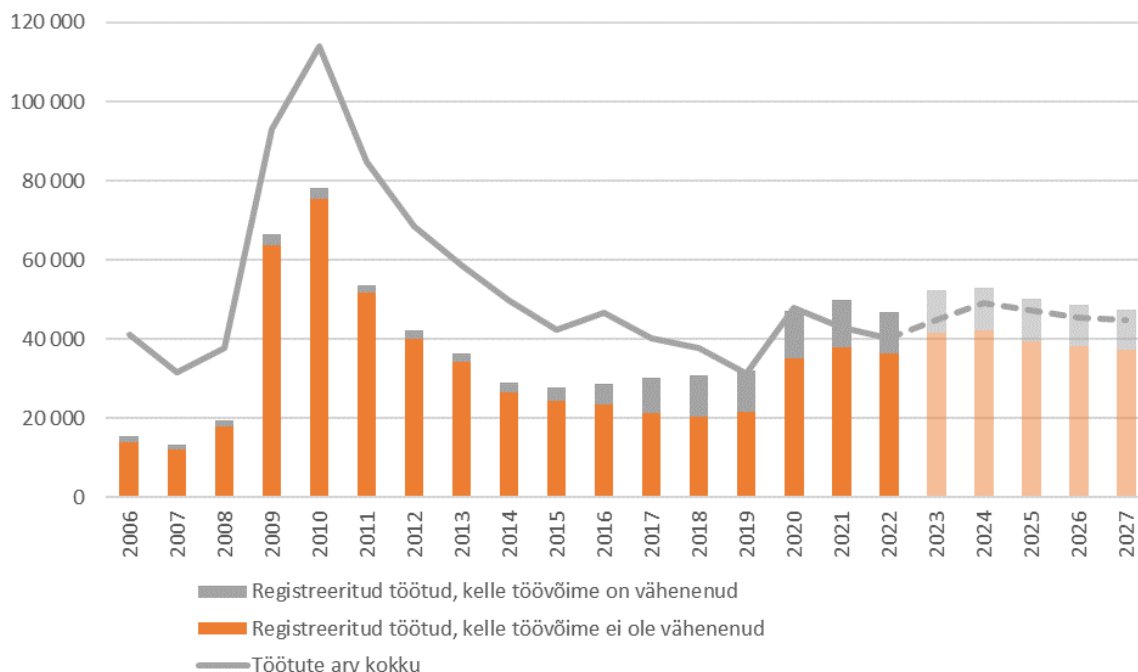
Registreeritud töötute arvu prognoosimisel lähtub töötukassa RM makroprognoosi näitajatest. Lisaks võetakse prognoosi koostamisel arvesse seniseid registreeritud töötuse trende ja muutusi seadusandluses. Näiteks ei ole töötuna registreerimisel enam eelnevate aastatega võrreldes nii suur mõju töövõimereformil² ning registreeritud töötute arv sõltub valdavalt üldisest tööturuolukorrast. Alates 2022. aasta märtsist on registreeritud töötute arvu mõjutanud ka Ukraina sõjapõgenike lisandumine registreeritud töötute hulka (20.08.23 seisuga oli töötuna arvel 4 605 Ukraina sõjapõgenikku).

Töötukassa prognoosi kohaselt muutub aastatel 2023–2027 registreeritud töötute arv sarnaselt RM töötute üldarvu prognoosile (vt joonis 2). 2022. aastal oli töötuna arvel keskmiselt päevas ca 47 000 inimest, mida oli ca 2 800 võrra vähem kui 2021. aastal. Käesoleva aasta märtsist hakkas registreeritud töötute arv kahanema, viimastel kuudel on registreeritud töötute arv muutunud tavapärasest sesoonsusest erinevalt ja on keerulisema majandusolukorra tõttu kasvanud. Prognoosi kohaselt jätkub tõusutrend 2024. aasta esimese kvartalini, mil registreeritud töötute arv ulatub ca 56 400-ni. 2023. aasta keskmiseks registreeritud töötute arvaks prognoosime ca 52 300, mida on ca 5 300 võrra rohkem kui aasta varem. 2024. aastal on prognoosi kohaselt registreeritud töötuid keskmiselt ca 53 000 (ca 700 võrra rohkem kui 2023. aastal).

Aastateks 2025–2027 prognoosime, et registreeritud töötute arv langeb ja jõuab 2027. aastaks ca 47 400 töötute juurde. Registreeritud töötute arvu muutused toimuvad suurel määral nende registreeritud töötute arvelt, kelle töövõime ei ole vähenenud. Mainitud grupis on registreeritud töötuid 2023. aastal keskmiselt ca 41 550, 2024. aastaks tõuseb nende keskmine arv 42 100-ni. Peale 2024. aastat hakkab selles grupis registreeritud töötute arv vähenema jõudes 2025. aastaks keskmiselt ca 39 600-ni. 2027. aastaks langeb registreeritud töötute arv, kelle töövõime ei ole

² Osalise töövõimega inimesed peavad täitma aktiivsustingimusi, üks võimalus neid täita on töötuna arvelolek.

vähenenud, ca 37 150-ni. Vähenenud töövõimega registreeritud töötute arv muutub aastatel 2023–2027 väiksemas ulatuses — kui 2024. aastaks kasvab vähenenud töövõimega registreeritud töötute arv ca 10 900-ni, siis 2027. aastal on neid prognoosi kohaselt ca 10 300. Ukraina sõjapõgenike osas on prognoosis eeldatud, et nende osatähtsus registreeritud töötutest püsib tänasel tasemel (ca 9%).

Joonis 2. Töötute (15–74) ja registreeritud töötute arv 2006–2022, prognoos aastateks 2023–2027 (keskmiselt päevas)

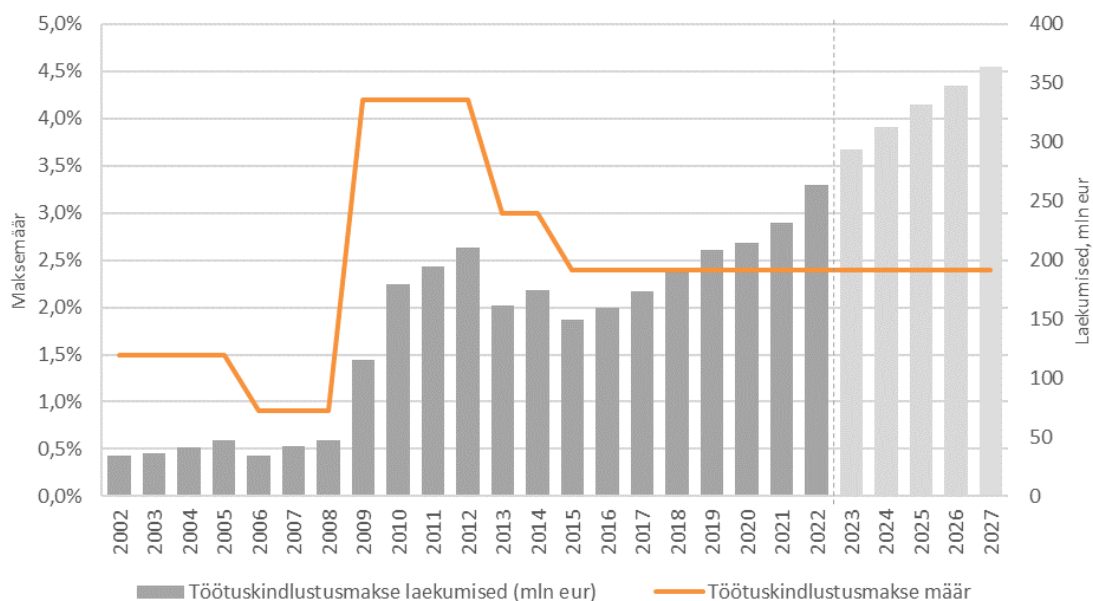
Allikas: töötukassa, statistikaamet, rahandusministeerium

Töötuskindlustuse tulud

Töötuskindlustuse tuludeks on laekumised töötuskindlustusmaksetest ja töötuskindlustusvahenditelt teenitav intressitulu.

Töötuskindlustusmakse määr on alates 2015. aastast olnud 2,4% (kindlustatutel 1,6% ja tööandjatel 0,8%)³ ning töötuskindlustusmakse laekumised on koos üldise hõive- ja palgakasvuga aasta-aastalt suurenenud (vt joonis 3). Aastatel 2017–2019 kasvasid töötuskindlustusmakse laekumised ca 9–10% aastas. Ka 2020. aastal, mil koroonakriisi tõttu hõive vähenes ja palgakasv aeglustus, töötuskindlustusmakse laekumised suurenesid, kuid võrreldes eelnevate aastatega väiksemas ulatuses (2,8%). Koos hõive ja palgakasvu taastumisega suurenesid 2021. aastal ka töötuskindlustusmaksete laekumised (8%) ning kasv jätkus ka 2022. aastal kiire palgakasvu tingimustes (13,7%).

³ Töötuskindlustuse seaduse §41 kohaselt on kindlustatute töötuskindlustusmakse määr vahemikus 0,5 kuni 2,8 protsenti ning tööandjate töötuskindlustusmakse määr vahemikus 0,25 kuni 1,4 protsenti.

Joonis 3. Töötuskindlustusmakse määr ja töötuskindlustusmakse laekumised 2002–2022, prognoos aastateks 2023–2027 kehtiva maksemäära korral

Märkus: 2009. aasta kohta on joonisel kajastatud kõrgeim aasta jooksul kehtinud maksemäär.

Allikas: töötukassa, rahandusministeerium

RM 2023. aasta suvise majandusprognoosi kohaselt laekub kehtiva maksemäära juures töötuskindlustusmakseid 2023. aastal 294,2 miljonit eurot ja 2024. aastal 313,2 miljonit eurot (tekkepõhine arvestus). Järgnevatel aastatel töötuskindlustusmakse laekumine järk-järgult kasvab (ca 4,5–6,5% aastas), jõudes 2027. aastaks 363,4 miljoni euroni.

Töötukassa hoiab rahalisi vahendeid riigiga sõlmitava hoiulepingu alusel riigi kontsernikonto koosseisu kuuluval arvelduskontol. Vastavalt töötukassa ja valitsuse vahel 16. jaanuaril 2012 sõlmitud hoiulepingule tasub RM töötukassale riigi kontsernikonto koosseisu kuuluvatel arvelduskontodel hoitava raha jäägilt intressi, mille suurus on võrdne riigi likviidsete finantsvarade tulususega, kuid mitte väiksem kui 0%. Kuna viimastel aastatel on intressid olnud madalad (või ka negatiivsed), siis töötukassa töötuskindlustusvahenditelt märkimisväärset intressitulu ei ole teeninud. Koos üldise intressimäärade tõusuga 2023. aastal suureneb aga ka töötukassa teenitav intressitulu. RM prognoosi kohaselt on 2023. aasta likviidsusreservi tulus 2,9% ja 2024. aastal 3,1%, ülejäänud prognoosiperioodil jääb see 2,7% tasemele. 2024. aastal teenib töötukassa töötuskindlustusvahenditelt intressitulu 17,4 miljonit eurot, ülejäänud prognoosiperioodil jääb teenitav intressitulu vahemikku 15,6–17,1 miljonit eurot aastas.

Töötuskindlustuse kulud

Töötuskindlustushüvitis

Alates 30.06.2023 muutus töötuskindlustushüvitise süsteem. Kui eelnevalt määrati töötuskindlustushüvitis olenevalt kindlustusstaazist 180, 270 või 360 päevaks, siis muudatuse järgselt sõltub hüvitise periood lisaks töötuskindlustusstaazile ka sellest, milline on olukord tööturul võrreldes varasemate aastatega.⁴ Töötuskindlustushüvitis määratakse olenevalt kindlustusstaazist 180, 210 või 300 päevaks ning sõltuvalt tööturuolukorrast võidakse hüvitise maksmise perioodi pikendada (vt Tabel 1 Tabel 2). Kui tööturuolukord on tavapärane, siis

⁴ Tööturuolukorra hindamiseks fikseerib töötukassa igal kuul registreeritud töötute arvu ja võrdleb viimase 10 ja 3 aasta registreeritud töötute arvu keskmistega. Vt täpsemalt töötukassa kodulehelt:

<https://www.tootukassa.ee/et/teenused/tootuskindlustushuvitis/tootuskindlustushuvitise-maksmise-periood>

pikendatakse 210- ja 300-päevaseid hüvitisi vastavalt 270 ja 360 päevani (edaspidi I variant). Kui tööturuolukord on keerulisem, siis 180-, 210- ja 300-päevaseid hüvitisi pikendatakse vastavalt 240, 330 ja 420 päevani (edaspidi II variant).

Tabel 2. Töötuskindlustushüvitise maksmise perioodid alates 30.06.2023

Töötuskindlustusstaaz	Hüvitise baasperiood	Pikenenud hüvitise periood: tavapärase tööturuolukord (I variant)	Pikenenud hüvitise periood: keeruline tööturuolukord (II variant)
Lühem kui 5 aastat	180 kalendripäeva	180 kalendripäeva (periood ei pikene)	240 kalendripäeva
5 kuni 10 aastat	210 kalendripäeva	270 kalendripäeva	330 kalendripäeva
10 aastat või enam	300 kalendripäeva	360 kalendripäeva	420 kalendripäeva

Märkus: Tavapäraseks tööturuolukorraks loetakse seda, kui registreeritud töötute arv on vähemalt 80% viimase 10 aasta keskmisest või suurem kui viimasel 3 aastal keskmiselt. Keeruliseks tööturuolukorraks loetakse seda, kui registreeritud töötuid on vähemalt 20% rohkem kui viimasel 3 aastal keskmiselt.

Allikas: töötukassa, töötuskindlustuse seadus

Töötuskindlustushüvitise päevamäär on esimesel ajal päeval 60% (kuni 2021. aasta juulini 50%) ja seejärel 40% eelnevast töötasust. Hüvitisele rakendub nii miinimumsuurus (50% eelmise kalendriaasta ühe kalendripäeva töötasu alammäärast) kui ka maksimumsuurus (vastavalt 60% ja 40% kolmekordsest Eesti keskmisest ühe kalendripäeva töötasust).

Töötuskindlustushüvitise kulude prognoosimiseks on vaja prognoosida töötuskindlustushüvitise määramiste arv (sh 180/210/300-päevaste gruppide lõikes), hüvitise keskmine päevamäär suurus ja hüvitise maksmise keskmine kestus. Samuti on vaja prognoosida, kas tulenevalt tööturuolukorrast toimub hüvitise pikendamine ning kui jah, siis millise pikendamise variandi alusel (vt Tabel 2). Prognoosis on eeldatud, et kohustused võetakse eraldi üles hüvitise baasperioodi määramisel ning hüvitise pikendamisel.⁵

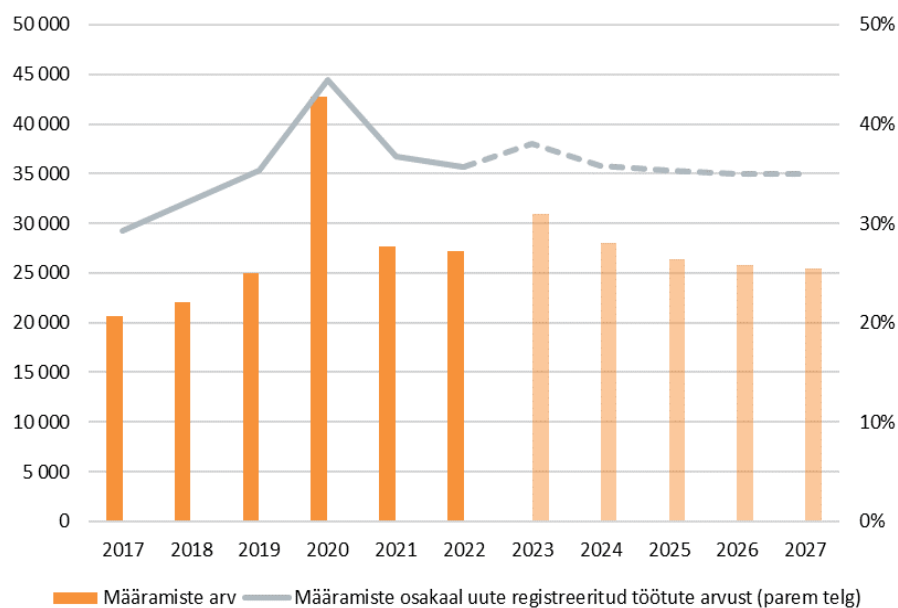
Töötuskindlustushüvitise **määramiste arvu** prognoosi aluseks on uute registreeritud töötute arvu prognoos, mis on koostatud RM makroprognoosi näitajate alusel. Samuti arvestatakse eelnevat aegrida, kui suur osa uutest töötutest hüvitisele on kvalifitseerunud. Lisaks on arvesse võetud, et alates 2018. aastast on hüvitise saajate osatähtsust uutest registreeritud töötutest tõstnud juhtimis- ja kontrollorgani liikmed.⁶

Töötukassa prognoosi kohaselt on 2023. aastal Eestis keskmiselt 52 286 registreeritud töötut, mis on tunduvalt enam kui 2022. aastal (2022. aastal keskmiselt 46 980). Uusi registreeritud töötuid lisandub 2023. aastal prognoosi kohaselt 81 410 (2023. aasta algusest juuli lõpuni on arvele tulnud 52 131 uut töötut; 2022. aastal oli uusi töötuid üle 93 tuhande). 2023. aastal on uute registreeritud töötute seas tavapärasest rohkem viimaselt töökohalt koondatuid (2023. aasta algusest juuli lõpuni arvele tulnud töötutest 14,9% olid viimaselt töökohalt koondatud; 2022. aastal oli koondatute osakaal 11,3%), mistõttu on ka töötuskindlustushüvitise määramiste osatähtsust uutest registreeritud töötutest tavapärasest kõrgem (2023. aasta algusest juuli lõpuni 35,6%, sh alates maist 37% ümber). Prognoosis on eeldatud, et 2023. aastal arvele tulevatest uutest töötutest määratakse töötuskindlustushüvitis 38%-le. Seega tõuseb töötuskindlustushüvitise määramiste arv võrreldes 2022. aastaga märgatavalt. Töötukassa prognoosib, et töötuskindlustushüvitise määramise otsuseid on 2023. aastal 30 928 (2022. aastal oli 27 213 määramise otsust). Alates 2024. aastast uute registreeritud töötute arv aasta-aastalt väheneb.

⁵ Näiteks 30.06.2023 määratud 210-päevaste hüvitiste pikendamine toimub 2024. aasta jaanuarikuus ning 300-päevaste esmamääramiste pikendamine 2024. aasta aprillis. Seega hüvitise baasperioodi kulud on arvestatud 2023. aastasse ning pikendamise kulud on arvestatud 2024. aastasse.

⁶ Alates 2017. aasta maist lisandusid töötuskindlustushüvitise saajate hulka äriühingu juhtimis- ja kontrollorgani liikmed. Äriühingu juhtimis- ja kontrollorgani liikmed ei saa töötuna arvele tulla, kui neil ei ole õigust töötuskindlustushüvitist saada.

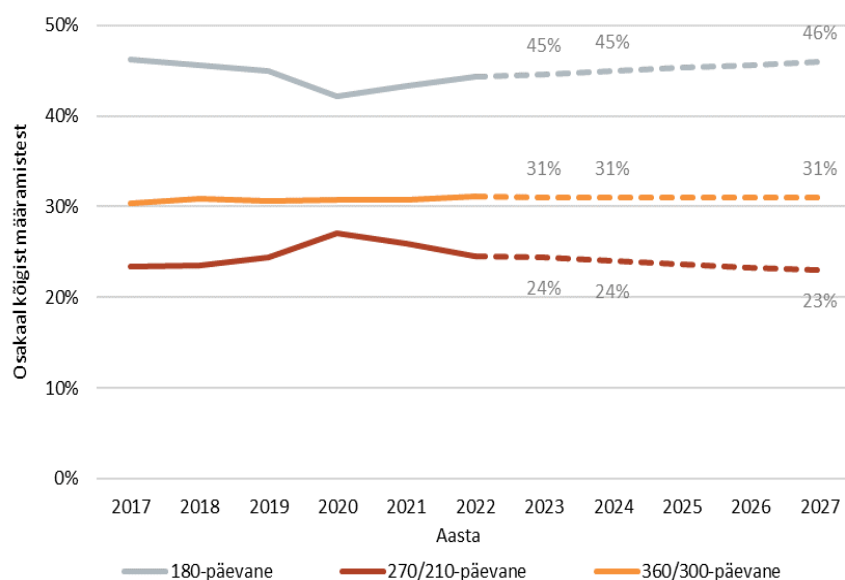
Töötuskindlustushüvitise määramiste osakaal uutest töötutest langeb 2024. aastal 35%-ni, püsides sarnasel tasemel ka järgnevatel aastatel (vt **Joonis 4**).

Joonis 4. Töötuskindlustushüvitise määramiste arv ja määramiste osakaal uute registreeritud töötute arvust 2017–2022, prognoos aastateks 2023–2027

Allikas: töötukassa

180-päevasele töötuskindlustushüvitisele kvalifitseerub kindlustatu, kellel on kindlustusstaaži vähemalt 12 kuud, kuid mitte rohkem kui 5 aastat; 210-päevasele hüvitisele kindlustatu, kellel on kindlustusstaaži 5 kuni 10 aastat, ning 300-päevasele hüvitisele kindlustatu, kelle kindlustusstaaž on pikem kui 10 aastat. 2020. aastal oli seoses koroonakriisiga töötuskindlustushüvitise saajate hulgas tavapärasest rohkem pikema kindlustusstaažiga inimesi, mistõttu 180-päevaste määramiste osakaal oli varasemast madalam (vt Joonis 5). 2021. ja 2022. aastal 180-päevaste määramiste osakaal mõnevõrra kasvas, kuid jäi siiski alla tavapärase taseme. Töötukassa prognoosib 2023. aastaks 2022. aastaga sarnast 180-päevaste määramiste osakaalu. Alates 2024. aastast jõuab 180-päevaste määramiste osakaal koroonakriisieelsele tasemele ning alates 2025. aastast tõuseb 180-päevaste määramiste osakaal järk-järgult seoses majandusolukorra paranemisega.

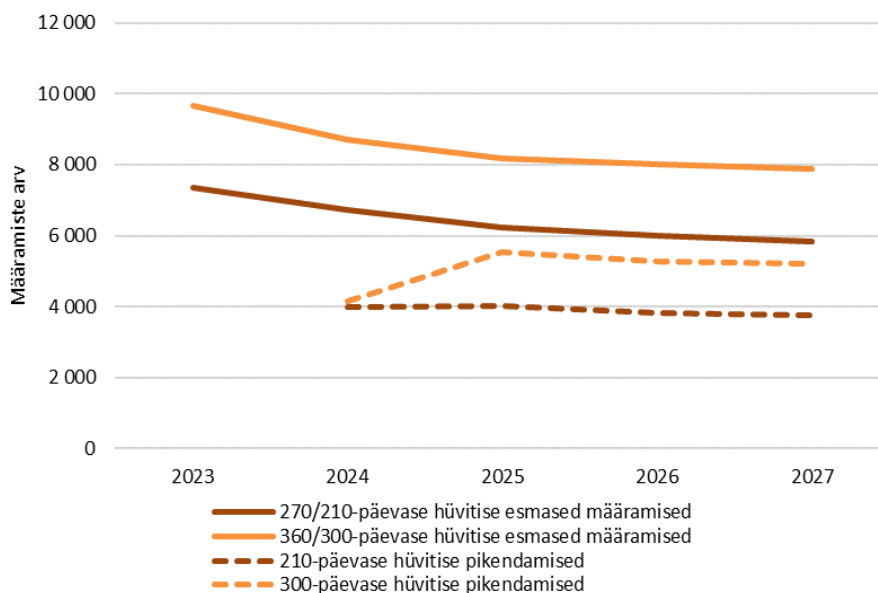

Joonis 5. Töötuskindlustushüvitise jaotus 180-, 270/210- ja 360/300-päevaste gruppide vahel 2017–2022, prognoos 2023–2027

Märkus: Alates 30.06.2023 toimuvad esmased määramised 270 ja 360 päeva asemel vastavalt 210 ja 300 päevaks.

Allikas: töötukassa

Registreeritud töötute arvu prognoosist lähtuvalt toimub aastatel 2024–2027 töötuskindlustushüvitise perioodi pikendamine vastavalt tavapärasele tööturuolukorrale ehk 210- ja 300-päevaseid hüvitisi pikendatakse vastavalt 270 ja 360 päevani (pikendamine toimub I variandi alusel; vt **Tabel 2**). Prognoosi kohaselt toimub enim hüvitise pikendamisi 300-päevases rühmas (vt Joonis 6), kus oli ka enam esmaseid määramisi.

Joonis 6. Töötuskindlustushüvitise esmaste määramiste ja pikendamiste arv, prognoos aastateks 2023–2027

Märkus: Alates 30.06.2023 toimuvad esmased määramised 270 ja 360 päeva asemel vastavalt 210 ja 300 päevaks.

Allikas: töötukassa

Töötuskindlustushüvitise **keskmise päevamäära** suuruse prognoosimisel on lähtutud RM keskmise palga prognoosist ning hüvitise saajate varasema töötasu ja Eesti keskmise palga suhtest. Vastavalt töötuskindlustuse seadusele võetakse hüvitise suuruse määramisel aluseks isiku kolmele viimasele töötamise kuule eelnenud üheksa kuu töötasu. Töötuskindlustushüvitise

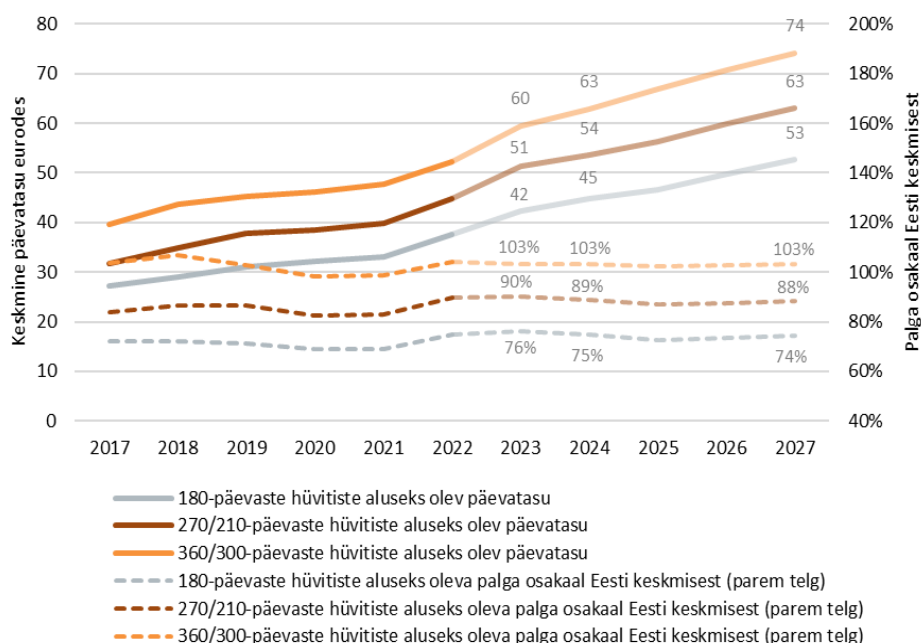
määramise andmete põhjal on keskmise töötasu arvestamise aluseks võetav ajavahemik pikem kui üheksa kalendrikuud (olenevalt hüvitise grupist 14, 11 või 10 kalendrikuud), sest alati ei ole kõigil kolmele viimasele töötamise kuule eelnenud üheksal kuul töötasu laekunud ning seetõttu on vajalik keskmise palga arvestamisel hõlmata veelgi varasemate kuude töötasusid. Samuti on pikem viitaeg keskmise töötasu arvestamise perioodi lõpu ja töötuskindlustushüvitise avalduse esitamise kuupäevade vahel (olenevalt hüvitise grupist 6–7 kalendrikuud).

Samuti on prognoosis arvestatud alampalga kokkuleppega, mille alusel tõuseb töötasu alammäär 2027. aastaks 50%-ni keskmisest palgast (töötasu alammäär mõjutab järgneva kalendriaasta töötuskindlustushüvitise miinimumsuurust ja kulu).⁷ Alampalga kasvu mõju võetakse töötuskindlustushüvitise kulu prognoosimisel arvesse läbi hüvitise aluseks oleva palga osakaalu muutuse Eesti keskmisest palgast.⁸ Eelkõige mõjutab hüvitise kulu töötuskindlustushüvitise miinimummäära kasv, mis arvutatakse eelmise kalendriaasta töötasu alammäära alusel. Alampalga tõusu tõttu muutub alampalga või selle lähedase tasu saajate palk keskmise palga tõusust kiiremini ja seetõttu suureneb neile makstava hüvitise suurus keskmisest rohkem. Alampalga tõusu mõju kajastub prognoosis alates 2025. aastast, kuna töötuskindlustushüvitise miinimum- ja maksimummäärad arvutatakse eelmise kalendriaasta alampalga alusel.

Joonis 7 on esitatud töötuskindlustushüvitise saajate keskmine eelnev töötasu ja selle suhe Eesti keskmisesse palka. Jooniselt on näha, et hüvitiste aluseks olev keskmine päevatasu on aasta-aastalt tõusnud, mis on seotud Eesti keskmise palga tõusuga. Lisaks on näha, et pikema kindlustusstaaziga inimeste eelnev palk on olnud kõrgem. Näiteks 2022. aastal moodustas 180-päevasele hüvitisele kvalifitseeruvate töötute keskmine töötasu 75%, 270-päevase hüvitise saajate töötasu 89,9% ning 360-päevase hüvitise saajate töötasu 104% Eesti keskmisest palgast. RM prognoosib järgnevateks aastateks jätkuvat Eesti keskmise palga kasvu. Samuti mõjutab hüvitise saajate töötasu osakaalu Eesti keskmisest palgast alampalga kokkulepe, mille mõju on eelkõige nähtav 180-päevases määramisgrupis, kuna nende seas on kõige enam alampalga ja töötuskindlustushüvitist miinimummääras saajaid (vt **Joonis 7**). Näiteks 300-päevases ja 210-päevases määramisgrupis on hüvitise saajate keskmise palga osakaal Eesti keskmisest palgast prognoosiperioodil stabiilselt vastavalt 103% ja 88%, siis 180-päevases määramisgrupis see tõuseb, olles 2025. aastal 72,6%, 2026. aastal 73,3% ning 2027. aastal 74,2%. See viitab, et alates 2025. aastast on 180-päevase hüvitise saajatel varasemate aastatega võrreldes suurem arvelevõtmisele eelnev sissetulek ning seeläbi ka saadav hüvitise summa, mis on tingitud kõrgemast alampalga osakaalust Eesti keskmisest palgast.

⁷ Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Eesti Ametiühingute Keskliidu ja Eesti Tööandjate Keskliidu vahel 30.05.2023 sõlmitud töötasu alammäära hea tahte kokkuleppe eesmärgiks on aastaks 2027 jõuda töötasu alammäärani, mis on 50% keskmisest brutopalgast. Töötasu alammäära tõstmine toimub astmeliselt moodustades 2024. aastal keskmisest palgast 42,5%, 2025. aastal 45%, 2026. aastal 47,5% ja 2027. aastal 50%. Vt lähemalt: <https://www.sm.ee/uudised/alampalga-kokkulepe-sai-allkirjad>.

⁸ Prognoosimisel on eelduseks võetud, et hüvitise kulusid mõjutab ainult alampalga tõus ja üldine palgakasv. Ei ole teada, kuidas alampalga kokkulepe mõjutab tööandjate ja inimeste käitumist. Alampalga kokkuleppes välja toodud potentsiaalsed ohukohad on tööandjate poolne töö ümberkorraldamine, koondamised või maksejõuetuks muutumine ning ümbrikupalga maksmise kasv. Samuti pole teada, kas tööandjad tõstavad praegu napilt üle alampalga saajatel töötasu. Seetõttu pole neid tingimusi arvesse võetud.

Joonis 7. Töötuskindlustushüvitise saajate keskmine palk võrreldes Eesti keskmise palgaga aastatel 2017–2022, prognoos 2023–2027

Märkus: Alates 30.06.2023 toimuvad esmased määramised 270 ja 360 päeva asemel vastavalt 210 ja 300 päevaks.

Allikas: töötukassa, statistikaamet, rahandusministeerium

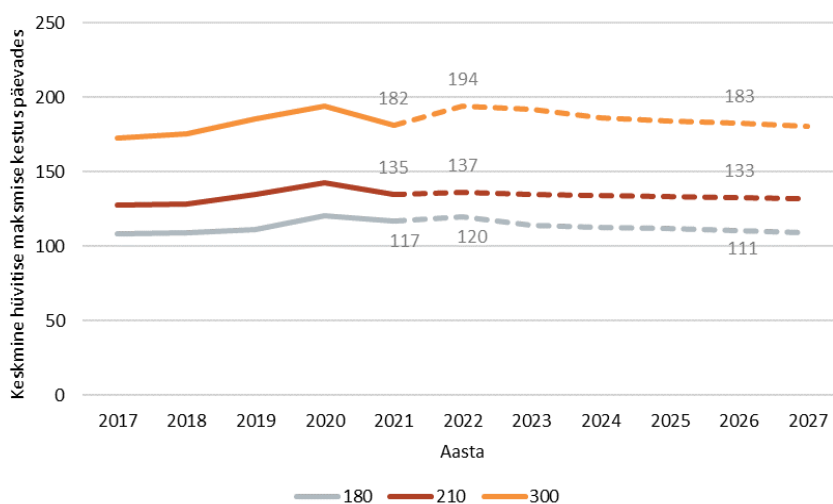
Eelnevat arvestades prognoosime, et seoses Eesti keskmise palga ning alampalga kasvuga suureneb ka töötuskindlustushüvitise keskmine päevamäär. 2023. aastal määratud 180-, 210- ja 300-päevaste hüvitiste korral on hüvitise päevamäär esimesel 100 päeval vastavalt 25,1; 30,3 ja 34,3 eurot. 2024. aastal määratud 180-, 210- ja 300-päevaste hüvitiste korral on hüvitise päevamäär esimesel 100 päeval vastavalt 26,5; 31,6 ja 36,2 eurot. Järgnevatel aastatel jätkavad hüvitise päevamäärad tempokalt kasvumist, sh avaldub 2022. aastal toimunud ja 2023. aastaks prognoositud kiire palgakasv päevamäära hüppelises kasvus 2024. aastal ning alampalga kasv aastal 2025.

Töötuskindlustushüvitise **maksmise kestus** on seotud majanduse olukorraga. Majanduskriisi süvenedes pikeneb hüvitise maksmise kestus oluliselt (seda oli näha nii 2009. aasta majanduskriisi, 2020. aasta koroonakriisi ning 2022. aastal Ukraina sõjaga kaasnenud majanduskriisi korral). Alates 30. juunist 2023 on töötuskindlustushüvitise baaskestus 270 päeva asemel 210 päeva ning 360 päeva asemel 300 päeva. Sellest tulenevalt arvutati tagasiulatuvalt hüvitise kestused ümber, et need oleks võrreldavad uue süsteemiga⁹ (vt Joonis 8).

2020. aastal pikenes hüvitise maksmise kestus märgatavalt seoses koroonakriisiga. 2021. aastal hüvitise maksmise kestus lüheneb, kuid 2022. aasta esialgsete andmete¹⁰ järgi on hüvitise maksmise kestus tavapärasest pikem ning 300-päevases määramisgrupis isegi 2020. aasta tasemel (vt Joonis 8). 2023. aastaks prognoosime tavapärasest pikemat maksmise kestust kõikides esmaste töötuskindlustushüvitise määramiste gruppides, kuid 2024. aastast hakkab tööturu-olukorra taastumisel hüvitise maksmise kestus järk-järgult lühenema. Alates 2024. aastast jõuavad hüvitiste kestused kõikide määramisgruppide lõikes koroonakriisieelse taseme lähedale.

⁹ Ajavahemikul 2017–2021 määratud 270- ja 360-päevaste hüvitiste kestused arvutati ümber vastamaks 210- ja 300-päevastele hüvitistele. Selleks jäeti valimist välja määramised, mille kestus oli pikem kui 210 ja 300 päeva ning leiti valimisse jäänud määramiste keskmine kestus.

¹⁰ Prognoosi koostamise hetkeks ei ole kõigi 2022. aastal määratud hüvitiste perioodid veel lõppenud ning seetõttu on hüvitiste kestused toodud hinnanguliselt.

Joonis 8. Keskmise töötuskindlustushüvitise maksmise kestus 2017–2021, prognoos 2022–2027

Märkus: Joonisel olevad kestused on arvatud tagasiulatuvalt aastani 2017 vastamaks 180-, 210- ja 300-päevastele hüvitistele, et tagada prognoosiga võrreldavus.

Allikas: töötukassa

Eelnevast tulenevalt prognoosib töötukassa 2023. aasta töötuskindlustushüvitise sotsiaalmaksuta kuluks 116,9 miljonit eurot ning 2024. aasta kuluks 121,5 miljonit eurot. Ülejäänud prognoosiperioodil on töötuskindlustushüvitise sotsiaalmaksuta kulu suurusjärgus 121,2–128,5 miljonit eurot aastas (vt Tabel 4).

Tabel 3. Töötuskindlustushüvitise määramiste arvu, hüvitise kestuse, hüvitise keskmise suuruse ja hüvitise sotsiaalmaksuta kulu prognoos perioodil 2023–2027

	2023	2024	2025	2026	2027
Esmaste määramise otsuste arv kokku	30 928	28 022	26 384	25 786	25 454
... 180-päevane	13 925	12 593	11 952	11 773	11 710
... 210-päevane	7 344	6 736	6 247	6 014	5 847
... 300-päevane	9 658	8 693	8 185	7 999	7 897
Pikendamised: I variant kokku	–	8 151	9 554	9 122	8 978
... 180-päevane	–	–	–	–	–
... 210-päevane	–	3 984	4 019	3 830	3 762
... 300-päevane	–	4 167	5 536	5 293	5 216
Pikendamised: II variant kokku ¹¹	–	0	0	0	0
... 180-päevane	–	0	0	0	0
... 210-päevane	–	0	0	0	0
... 300-päevane	–	0	0	0	0
Keskmine kestus: esmased määramised					
... 180-päevane	118,2	112,9	111,8	110,7	109,6
... 210-päevane	149,2	134,2	133,5	132,9	132,2
... 300-päevane	199,8	186,3	184,4	182,6	180,8
Keskmine kestus: I pikendamise variant					
... 180-päevane	–	–	–	–	–
... 210-päevane	–	53,9	53,6	53,3	53,1
... 300-päevane	–	53,5	53,0	52,5	51,9
Keskmine kestus: II pikendamise variant					
... 180-päevane	–	0	0	0	0
... 210-päevane	–	0	0	0	0
... 300-päevane	–	0	0	0	0
180-päevase hüvitise päevamäär esimesel 100 päeval, EUR	25,1	26,5	27,6	29,5	31,2
210-päevase hüvitise päevamäär esimesel 100 päeval, EUR	29,9	31,6	33,3	35,4	37,2
300-päevase hüvitise päevamäär esimesel 100 päeval, EUR	33,4	36,2	38,5	40,7	42,7
Keskmine päevamäär esimesel 100 päeval, EUR	29,5	31,4	33,1	35,2	37,0
Keskmine päevamäär alates 101. päevast, EUR	20,4	21,8	22,8	24,2	25,5
Töötuskindlustushüvitise sotsiaalmaksuta kulu	116 904 826	121 493 092	121 188 995	124 711 934	128 542 421

Allikas: töötukassa

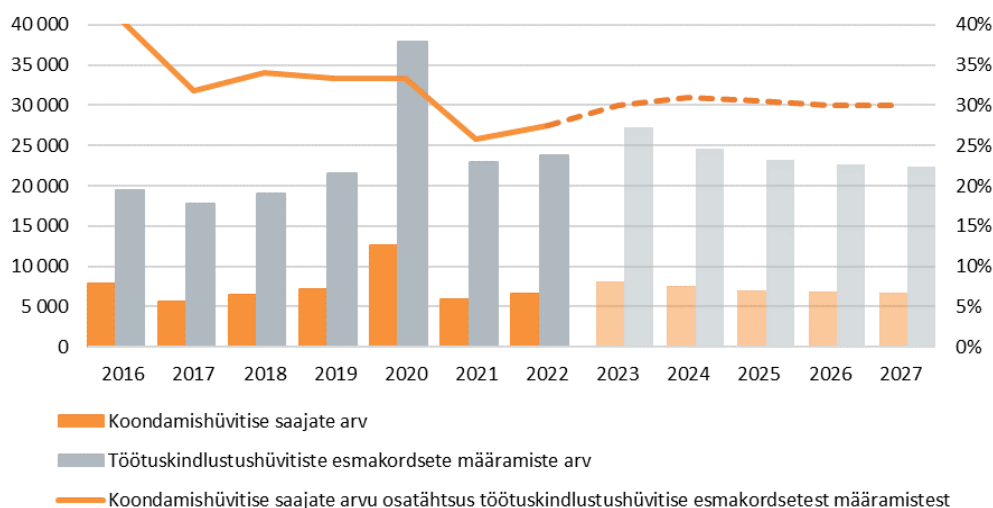
Koondamishüvitis

Töötajale, kes koondatakse ja kelle töö- või teenistussuhe tööandja juures on kestnud 5–10 aastat, makstakse koondamishüvitist töötaja eelneva ühe kuu keskmise palga ulatuses ning üle 10-aastase staažiga töötajatele kahe kuu keskmise palga ulatuses. Koondamishüvitise kulude prognoosimiseks on vaja prognoosida koondamishüvitise määramiste arv ja koondamishüvitise suurus.

Koondamishüvitise **määramiste arvu** leidmiseks kasutatakse koondamishüvitise määramiste ja töötuskindlustushüvitise määramiste suhtarvu, sest koondamishüvitise saajad on potentsiaalsed töötuskindlustushüvitise taotlejad. Töötuskindlustushüvitise määramise aluseks olevate töösuhte lõpu põhjuste statistikast on näha, et alates 2017. aastast on töötuskindlustushüvitise saajate hulgas tõusnud võlaõigusliku lepingu lõpetamiste osakaal ja vähenenud koondamiste osakaal (va 2020. aastal, kui koondamiste osakaal oli kõrge koroonakriisi tõttu). Prognoosis on eeldatud, et koondamiste osakaal töösuhte lõpu põhjuste hulgas püsib viimaste aastate tasemel, mis avaldub ka koondamishüvitise määramiste ja töötuskindlustushüvitise esmakordsete määramiste vahelises suhtarvus. Aastatel 2017–2020 oli antud suhtarv keskmiselt ca 33%, mis on ca 5 protsendipunkti

¹¹ Registreeritud töötute prognoosi alusel ei rakendu prognoosiperioodil II pikendamise variant.

madalam kui keskmine osakaal aastatel 2013–2016. Kahel viimasel aastal on antud suhtarv olnud tavapärasest madalam, keskmiselt ca 27%. Tuginedes käesoleva aasta esimese poolaasta andmetele ning RM majandusprognosile, prognoosime 2023. aasta koondamishüvitise määramiste suhtarvuks 30%. Prognoosis on eeldatud, et koondamishüvitiste määramiste osatähtsus töötuskindlustushüvitiste määramistest tõuseb keerulisema majandusolukorra tõttu 2024. aastal 31%-ni ning hakkab seejärel langema, jõudes prognoosiperioodi lõpuks aastatel 2026 ja 2027 taas 30%-ni (vt joonis 9).

Joonis 9. Koondamishüvitise saajate arv ja osakaal töötuskindlustushüvitise esmakordsetest määramistest 2016–2022, prognoos perioodiks 2023–2027

Allikas: töötukassa

Koondamishüvitise määramiste arv suureneb käesoleval aastal võrreldes 2022. aastaga ca 1 600 võrra (8 165 määramist aastas) ning püsib kõrgemal tasemel ka 2024. ja 2025. aastal (vastavalt 7 645 ja 7 081 määramist). Aastatel 2026 ja 2027 on määramiste arv madalam ja jääb vahemikku ca 6,7–6,8 tuhat määramist aastas.

Järgnevalt on vaadeldud, kui suur on hüvitise saajate hulgas erineva tööstaažiga inimeste osakaal, sest koondamishüvitise suurus sõltub hüvitise saaja staažist. 2020. aastal alanud koroonakriisi eelsetel aastatel oli 5–10-aastase staažiga koondamishüvitise saajate osakaal koondamishüvitise saajatest keskmiselt 38%. Perioodil 2020–2022 antud osakaal küll veidi tõusis, kuid aastateks 2024–2027 prognoosime eelmiste aastate keskmise põhjal 5–10-aastase staažiga koondamishüvitise saajate osakaaluks 38%.

Koondamishüvitise **keskmine suurus** on seotud hüvitise saajate eelneva keskmise töötasuga ning koos keskmise palga kasvuga on oodata ka koondamishüvitise suuruse kasvu. Võrreldes koondatute keskmist palka ja Eesti keskmist palka perioodil 2016–2019 ilmneb, et koondamishüvitist saanud isikute palk moodustas keskmiselt 94% Eesti keskmisest palgast, alates 2020. aastast on vastav näitaja olnud ca 90%. 5–10-aastase staažiga töötajatel oli vastav osakaal perioodil 2016–2022 keskmiselt ca 91% ning üle 10-aastase staažiga töötajatel keskmiselt 92,6%, olles alates 2020. aastast mõnevõrra madalam. Kuna 2023. aastal on RM prognoosi järgi majandusolukord keerulisem ja ajalooliselt on majanduslikult keerulisematel aastatel olnud hüvitise saajate keskmine palk võrreldes Eesti keskmise palgaga veidi madalam, siis prognoosime 2023. aastaks koondatute keskmise palga osakaaluks Eesti keskmisest palgast keskmiselt ca 90%. Ülejäänud aastatel prognoosime 5–10-aastase staažigrupi keskmise palga osakaaluks 93% ja üle 10-aastase staažigrupi töötajatel 94%.

Koondamishüvitise suuruse prognoosimisel on arvestatud ka seda, et hüvitise suuruse aluseks olev keskmine palk arvestatakse maksmise otsusele eelnenud kolmele kuule eelnenud üheksa

töötamise kuu keskmise palga alusel. Töötuskindlustuse andmekogu andmed näitavad, et töötasu arvestamise aluseks on ca 10 kuud, mille tõttu on prognoosis arvestatud koondamishüvitise maksmise otsuse kuule eelnenud kolmele kuule eelnenud kümne kuu Eesti keskmist palka. Kui 2022. aastal oli koondamishüvitise keskmiseks suuruseks 2 257 eurot, siis 2023. aastaks prognoosime hüvitise suuruseks 2 530 eurot. Hüvitise suurus kasvab koos keskmise palgaga ja jõuab 2027. aastaks 3 304 euroni.

Eelnevast tulenevalt prognoosib töötukassa koondamishüvitise sotsiaalmaksuta kuluks 2023. aastal ligikaudu 20,7 miljonit ja 2024. aastal 21,6 miljonit eurot. Ülejäänud prognoosiperioodil jääb koondamishüvitise kulu vahemikku 21,3–22,2 miljonit eurot aastas (vt Tabel 4).

Tabel 4. Koondamishüvitise saajate arvu, keskmise hüvitise suuruse ja hüvitise sotsiaalmaksuta kulu prognoos perioodil 2023–2027

	2023	2024	2025	2026	2027
Koondamishüvitise saajate arv	8 165	7 645	7 081	6 808	6 720
staaž 5...10 aastat	3 138	2 938	2 722	2 617	2 583
staaž üle 10 aasta	5 027	4 706	4 360	4 191	4 137
Koondamishüvitise keskmine suurus	2 530	2 829	3 018	3 155	3 304
staaž 5...10 aastat	1 581	1 737	1 853	1 937	2 029
staaž üle 10 aasta	3 122	3 511	3 746	3 916	4 101
Koondamishüvitise kulu sotsiaalmaksuta	20 656 998	21 627 764	21 373 600	21 478 672	22 204 913

Allikas: töötukassa

Maksejõuetushüvitis

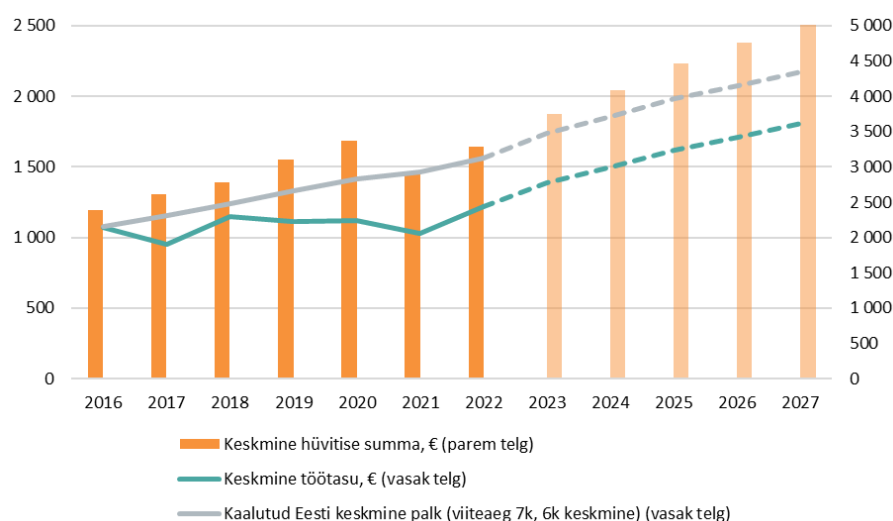
Tööandja maksejõuetuse korral hüvitatakse töötajale saamata jäänud töötasu, puhkusetasu ning töölepingu ülesütlemisel saamata jäänud hüvitis (edaspidi kasutatud mõistet töötasu). Maksejõuetushüvitise kulude prognoosimiseks on vaja prognoosida hüvitise määramiste arv ja hüvitise suurus.

Maksejõuetushüvitise **määramiste arv** on ajalooliselt sõltunud üsna tugevalt makro-majanduslikest muutustest. Hüvitise määramiste arvu prognoosimisel lähtutakse seetõttu maksejõuetushüvitise määramiste arvu ja SKP kasvu vahelisest seosest. Käesolevaks aastaks prognoosib RM majanduslangust, kuid kuna aasta esimeses pooles on maksejõuetushüvitise määramiste arv olnud keskmisest madalam, siis prognoosime, et hüvitise saajate arv jääb sel aastal viimaste aastatega sarnasele tasemele. Vaatamata sellele, et järgmisel aastal on oodata tagasihoidlikku majanduskasvu, siis maksejõuetushüvitisele omase viitaja tõttu tõuseb hüvitise saajate arv ca 1 400-ni. Alates 2025. aastast majanduskasv kiireneb ja hüvitise saajate arv väheneb, aastatel 2025–2027 jääb hüvitise määramiste arv vahemikku 1 190–1 290 määramist aastas.

Maksejõuetushüvitise **keskmist suurust** prognoosime Eesti keskmise palga alusel. Selleks leiame esmalt hüvitise saajate keskmise töötasu suhte Eesti keskmisesse palka ning seejärel prognoosime Eesti keskmise palga alusel hüvitise saajate töötasu. Maksejõuetushüvitise saajate keskmise töötasu arvutamisel võetakse aluseks neile viimase kuue töötamise kuu eest arvestatud tasud. Prognoosimisel võtame hüvitise saajate keskmise töötasu ja riigi keskmise palga suhte leidmisel arvesse, et töösuhte lõppemise kuupäeva ja hüvitise määramise otsuse kuupäeva vahel esineb viitaeg. Varasemate andmete pealt on leitud, et keskmiselt on viitajaks ca 7 kuud.

Joonisel 10 on toodud keskmine maksejõuetushüvitise suurus aastate lõikes ja kõrvutatud seda hüvitise saajate kuue kuu keskmise töötasuga enne töösuhte lõppu ning sama perioodi Eesti keskmise palgaga. Hüvitise saajate töötasu osakaal Eesti keskmisest palgast on olnud läbi aastate kõikuv, aga kui välja jätta erandlikud aastad 2016 ja 2018, mil hüvitise saajate keskmine töötasu oli mõjutatud ühe ettevõtte majandusraskustesse sattumisest, on viimaste aastate keskmine

hüvitise saajate kuue kuu keskmise palga osakaal kaalutud Eesti keskmisest palgast ca 80%. Eeldame, et vastav osakaal kehtib ka prognoosiperioodi jäävatel aastatel.

Joonis 10. Maksejõuetushüvitise saajate keskmine palk ja keskmine maksejõuetushüvitise suurus võrreldes kaalutud Eesti keskmise palgaga 2016–2022 ning prognoos 2023–2027

Allikas: töötukassa, statistikaamet, rahandusministeeriumi prognoos

Maksejõuetushüvitise **keskmine suurus** on muutunud samas tempos hüvitise saajate keskmise töötasuga. Kuivõrd makstava hüvitise summale rakendatakse Eesti keskmise palgaga seotud piirmäära, siis on hüvitise ja palga suhtarvu muutumine mõjutatud hüvitise saajate ning Eesti keskmise palga suhte muutumisest. 2023. aastaks prognoosime keskmiseks hüvitise summaks 3 748 eurot. Aastatel 2024–2027 suureneb keskmine hüvitise summa ühtlaselt jõudes 2027. aastaks 5 084 euroni.

Eelnevast tulenevalt prognoosib töötukassa maksejõuetushüvitise sotsiaalmaksuta kuluks 2023. aastal 4,8 miljonit eurot, kulu tõuseb hüvitise saajate arvu ning keskmise hüvitise summa suurenemise tõttu 2024. aastal 5,7 miljoni euroni. Hüvitise saajate arvu vähenemise ning keskmise hüvitise summa suurenemise tõttu jääb hüvitise kulu ülejäänud prognoosiperioodil vahemikku 5,7–6 miljonit eurot aastas (vt **Tabel 5**).

Tabel 5. Maksejõuetushüvitise määramiste arvu, keskmise hüvitise ja hüvitise sotsiaalmaksuta kulu prognoos perioodil 2023–2027

	2023	2024	2025	2026	2027
Maksejõuetushüvitise määramiste arv	1 281	1 401	1 290	1 220	1 191
Maksejõuetushüvitise keskmine suurus	3 748	4 093	4 461	4 756	5 084
Maksejõuetushüvitise kulu sotsiaalmaksuta	4 801 535	5 733 914	5 754 866	5 802 395	6 055 214

Allikas: töötukassa

Hüvitistelt makstav sotsiaalmaks

Töötuskindlustusvahenditest tasutakse ka hüvitistelt arvestatud sotsiaalmaks: töötuskindlustushüvitistelt 13% ning koondamis- ja maksejõuetushüvitistelt 33%. Tuginedes eelpool toodud hüvitiste kuluprognoosidele on hüvitistelt makstava sotsiaalmaksu prognoositav kulu 2023. aastal 23,6 miljonit eurot ja 2024. aastal 24,8 miljonit eurot. Aastatel 2025–2027 ulatub sotsiaalmaksu kulu 24,7–26 miljoni euroni.

Aktiivsed tööturumeetmed

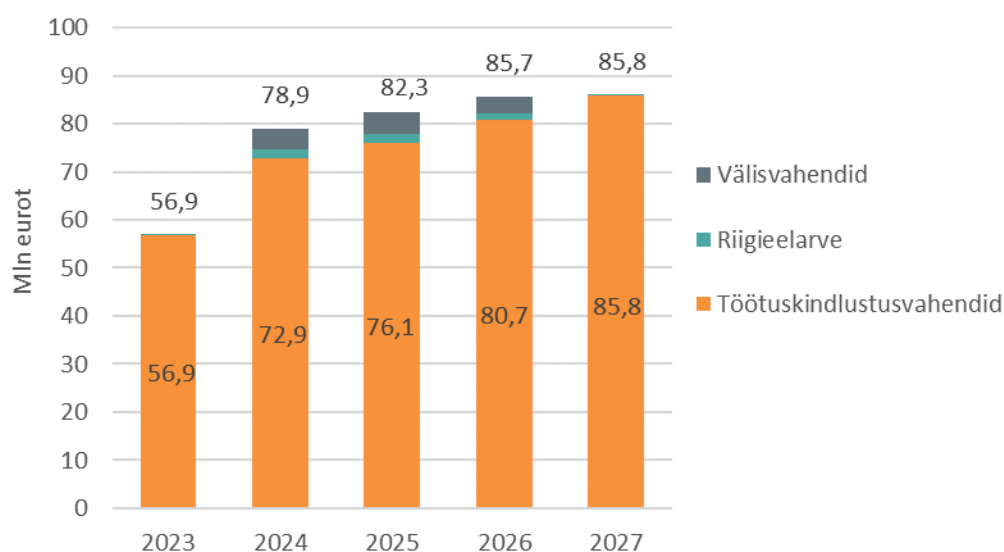
Aktiivseid tööturumeetmeid osutatakse aastatel 2024–2027 erinevatest finantseerimisallikatest (töötuskindlustusvahendid, riigieelarve, välisvahendid) ja erinevate programmide alusel:

- Tööhõiveprogramm 2024–2029 (edaspidi THP; programm on kinnitamisel),
- Tervise- ja tööministri 17. märts 2022. a käskkirja nr 50 kinnitatud toetuse andmise tingimused „Noortele tööturuteenuste osutamine COVID-19 kriisi mõjudest taastumiseks“ (edaspidi RRF),
- Põlevkivisektori töötajate tööle asumise ja oskuste arendamise toetamine (edaspidi ÖÜF; programm on kinnitamisel).

Nimetatud programmide eelarved/kuluprognosisid aastateks 2023–2027 finantseerimisallikate lõikes on toodud lisas 4. Samuti on lisas 4 toodud 2023. aastal lõppevate Euroopa Sotsiaalfondist rahastatavate programmide eelarved.¹²

Töötuskindlustusmakse määrade arvestuses on hõlmatud töötuskindlustusvahenditest rahastatavad teenuste kulud. Välisvahendite lõppemisel on eeldatud, et vastavate teenuste rahastamine liigub üle töötuskindlustusvahenditele.

Peamist aktiivsete meetmete osutamise programmi, **tööhõiveprogrammi**, rahastatakse valdavalt töötuskindlustusvahenditest. Vaid tööalaseks rehabilitatsiooniks on aastatel 2024–2026 THP raames ette nähtud Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) vahendid kaasfinantseeringuga 30% ulatuses riigieelarvest. Lisaks on prognoosis arvestatud iga-aastase riigieelarvelise panusega 18 tuhat eurot sarnaselt varasemate aastatega. THP 2027. aasta kulud finantseeritakse peaaegu täies ulatuses töötuskindlustusvahenditest.

Joonis 11. Tööhõiveprogrammi eelarve maht finantsallika järgi, 2023–2027

Märkus: 2023. aasta kulud põhinevad kinnitatud eelarvel; 2024–2026. aasta kulude aluseks on kinnitamisel olev Tööhõiveprogramm 2024–2029, 2027. aasta kulud on prognoositud töötute arvu ning hinna- ja palgakasvu alusel.

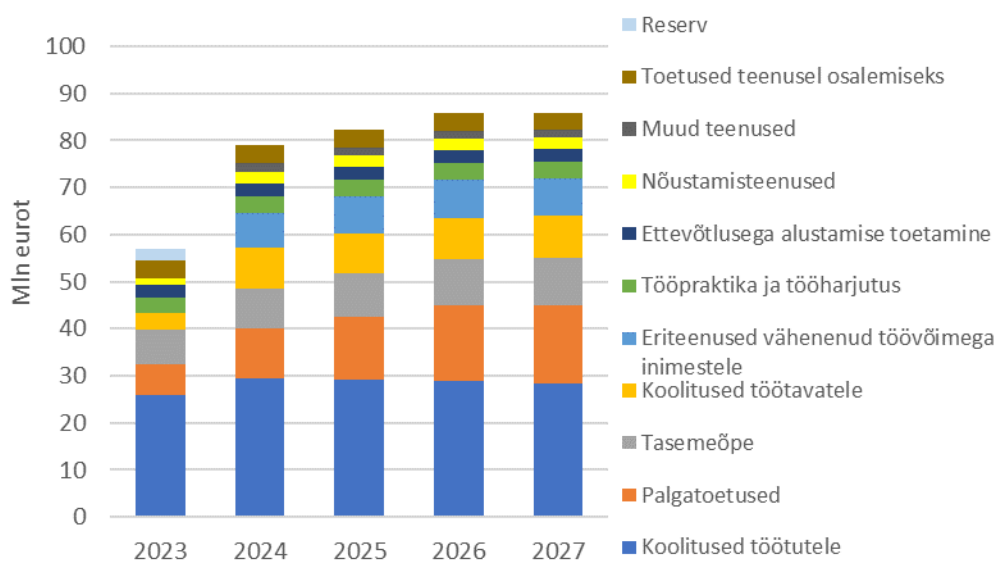
Allikas: töötukassa

Tööhõiveprogrammist osutatakse teenuseid nii töötutele kui ka töötavatele inimestele ja teistele sihtrühmadele (alaealised, pensioniealised, rahvusvahelise kaitse saajad). Seoses varasemate ESF vahenditest rahastatud programmide lõppemisega¹² lisanduvad alates 2024. aastast THP

¹² Sotsiaalkaitseministri ning tervise- ja tööministri 27.03.2015 käskkirjaga nr 57 kinnitatud toetuse andmise tingimused „Tööturuteenuste osutamine töövõimereformi sihtrühmale“;

eelarvesse vähenenud töövõimega inimeste teenuste kulu, töötust ennetavate meetmete kulu (tasemeõpe lisandus THP-sse 2023. aasta teises kvartalis), vanaduspensioniealiste meetmete kulu, rahvusvahelise kaitse saajate meetmete kulu. Lõppenud programmide üle tulevad kulud suurendavad oluliselt tööhõiveprogrammi ja seeläbi ka töötuskindlustusvahendite kulu.

Töötutele osutatavate teenuste kulude prognoosimisel on lähtutud prognoositavast klientide arvust, teenuste vajadusest ning hinna- ja palgakasvust. Samuti on arvestatud muudatustega teenuste tingimustes. Töötute teenuste vajaduse prognoosimisel on aluseks, kui suur osa kuu jooksul arvel olnud töötutest on eelnevatel aastatel teenustel osalenud. Teiste sihtrühmade ja teenuste puhul (töötust ennetavad meetmed, alaealise töötamise toetamine, vanaduspensioniealiste töölesaamise toetamine, rahvusvahelise kaitse saaja töötamise toetamine) on kulude prognoosimisel aluseks võetud senine teenusel osalemiste trend ning hinna- ja palgakasvu prognoos.

Joonis 12. Tööhõiveprogrammi kulud teenuste lõikes, 2023–2027

Märkus: 2023. aasta kulud põhinevad kinnitatud eelarvel; 2024–2026. aasta kulude aluseks on kinnitamisel olev Tööhõiveprogramm 2024–2029, 2027. aasta kulud on prognoositud töötute arvu ning hinna- ja palgakasvu alusel. Allikas: töötukassa

RRF on 100% ESF vahenditest finantseeritud programm kogumahuga 10 miljonit eurot. RRF eesmärk on motiveerida tööandjaid värbama vähese või puuduva töökogemusega 16–29-aastaseid noori. Selleks finantseeritakse programmist teenust "Minu esimene töökoht" ning noortele koolitusprogrammi loomist ja läbiviimist. Prognoosis on arvestatud, et programmi vahendid lõppevad 2025. aastal ja seejärel liiguvad kulud üle THP-sse.

ÕÜF-i finantseeritakse 70% ulatuses välisvahenditest ja 30% ulatuses riigieelarvest. Programmi sihtrühmaks on põlevkivisektoris töötavad või viimati põlevkivisektoris töötanud inimesed. Programmi raames makstakse tööleasumise toetust ning toetatakse tasemeõppes osalemist ning mikroqualifikatsiooni omandamist. Programm kestab 2024–2029 ja selle kogumaht on 7,1 miljonit eurot.

Tervise- ja tööministri 04.12.2014 käskkirjaga nr 222 kinnitatud toetuse andmise tingimused

„Tööturuteenuste osutamine tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks“;

Tervise- ja tööministri 25.11.2014 käskkirjaga nr 2010 kinnitatud toetuse andmise tingimused

„Karjäärinõustamise kättesaadavuse suurendamine“;

Tervise- ja tööministri 5. juuli 2021. a käskkirja nr 78 kinnitatud toetuse andmise tingimused

„Tööturuteenuste osutamine COVID-19 kriisi mõjude leevendamiseks“.

Prognoosi järgi on aktiivsete meetmete kulu töötuskindlustusvahenditest 2024. aastal 72,9 miljonit eurot. Seoses ESF vahendite lõppemisega ja kulude ületulemisega töötuskindlustusvahenditesse järgnevatel aastatel kulu suureneb (lisaks mõjutab kulude kasvu ka hinna- ja palgakasv). Aktiivsete meetmete kulu töötuskindlustusvahenditest on prognoosi järgi 2027. aastal 85,8 miljonit eurot.

Tegevuskulud

Töötukassa tegevuskulud on käesolevas arvestuses prognoositud üldistatult. Täpsem tegevuskulude eelarve, milles analüüsitakse järgmise aasta vajadusi iga kululiigi lõikes detailsemalt, koostatakse ja esitatakse töötukassa nõukogule oktoobris.

2023. aasta tegevuskulude puhul on lähtutud käesolevaks aastaks kinnitatud tegevuskulude eelarvest (64,1 miljonit eurot). 2024. aasta kulude prognoosimisel on võetud aluseks 2023. aasta tegevuskulude eelarve ning arvestatud RM palga- ja hinnakasvu prognoosiga. Prognoosi kohaselt on töötukassa tegevuskulud 2024. aastal 68,1 miljonit eurot, kasvades 2027. aastaks järk-järgult 77,4 miljoni euroni.

Töötuskindlustuse tulude ja kulude koondarvestus

Järgnevalt on vaadatud, kui suur osa sihtfondidesse laekuvatest töötuskindlustusmaksetest tuleb kanda tööturuteenuste ja -toetuste sihtkapitali, et see võimaldaks katta aktiivsete tööturumeetmetega seotud jooksva aasta kulud ning milliseks kujunevad töötuskindlustusvahendite tulud ja kulud sihtfondide lõikes.

1.1 Sihtkapitali ülekantavate vahendite määr

Jooksva aasta aktiivsete tööturumeetmete kulud kaetakse üldjuhul sama aasta töötuskindlustusmakse laekumistest sihtkapitali kantavatest vahenditest (nt 2023. aastal tööturumeetmeteks vajaminevad vahendid kantakse töötuskindlustusmaksete laekumistest üle sihtkapitali sama aasta jooksul jne). Töötuskindlustusmakse jooksva aasta laekumisest on võimalik sihtkapitali kanda kuni 30%. 2023. aastal on sihtkapitali ülekantavate vahendite määr 25,5%.¹³

2022. aasta lõpu seisuga oli tööturuteenuste ja -toetuste sihtkapitali maht 54,7 miljonit eurot (so eelnevatel aastatel sihtkapitali kogunenud vahendid). Kui 2019. aasta lõpus ulatus sihtkapitali maht üle 100 miljoni euro (102,9 miljonit eurot), siis 2020. aastal koroonakriisi tõttu lisandunud ajutiste kriisimeetmete (töötasu hüvitis, töötasu toetus)¹⁴ tõttu on sihtkapitali maht praeguseks peaaegu poole väiksem (sh kanti aktiivsete meetmete kulude katmiseks kindlustatute ja tööandjate sihtfondidest sihtkapitali 2020. aastal täiendavalt 193 mln eurot ehk 30% sihtfondidesse eelnevatel aastatel kogunenud vahenditest).

Sihtkapitali ülekantavate vahendite määra arvestamisel võetakse aluseks töötuskindlustusmakse laekumiste prognoos ja töötuskindlustusvahenditest rahastatavate aktiivsete tööturumeetmete kuluprognoos ning eeldatakse, et kindlustatute ja tööandjate makselaekumistele kehtib sama ülekantavate vahendite määr. Aktiivsete tööturumeetmete osutamiseks tuleb 2024. aastal kanda sihtkapitali 23,3% töötuskindlustusmakse laekumistest – sellisel juhul kantakse sihtkapitali 73 miljonit eurot, sh 47,4 miljonit kindlustatute maksetest ning 25,5 miljonit eurot tööandjate

¹³ Vabariigi Valitsuse 15.09.2022 määrus nr 89 "Tööturuteenuste ja -toetuste sihtkapitali ülekantavate vahendite määr 2023. aastal".

¹⁴ Ajutistele kriisimeetmetele (töötasu hüvitis, töötasu toetus) kulus töötuskindlustusvahenditest 2020. aastal 255,9 miljonit eurot ja 2021. aastal 36,6 miljonit eurot (lisaks kulus 2021. aastal kriisimeetmeteks 55,8 miljonit eurot riigieelarvest).

maksetest (vt tabel 6). Aastatel 2025–2027 on vaja sihtkapitali üle kanda 23%-23,6% töötuskindlustusmakse laekumistest.

Tabel 6. Tööturuteenuste ja -toetuste sihtkapitali ülekantavad vahendid 2023–2027, eurodes

	2023	2024	2025	2026	2027
Töötuskindlustusmaksed	294 196 391	313 166 146	331 486 795	347 738 195	363 363 237
Teenused töötuskindlustusvahenditest	59 245 283	72 916 831	76 098 868	80 725 234	85 760 738
Sihtkapitali ülekantavate vahendite määr	25,5%	23,3%	23,0%	23,2%	23,6%
Tulud					
Ülekantavad vahendid sihtkapitali	75 020 080	72 967 712	76 098 868	80 725 234	85 760 738
sh I sihtfondist	48 763 052	47 429 013	49 464 264	52 471 402	55 744 480
sh II sihtfondist	26 257 028	25 538 699	26 634 604	28 253 832	30 016 258
Investeeringimistulu sihtkapitalilt	1 585 935	2 233 493	2 006 978	2 061 166	2 116 818
SIHTKAPITALI KOGUTULU	76 606 015	75 201 205	78 105 846	82 786 401	87 877 556
Kulud					
Tööhõiveprogramm	56 877 958	72 916 831	76 098 868	80 725 234	85 760 738
TAT-2 kaasfinantseering	278 204				
TAT-3 kaasfinantseering	2 089 121				
SIHTKAPITALI KOGUKULU	59 245 283	72 916 831	76 098 868	80 725 234	85 760 738
Jooksvate tulude ja kulude vahe					
SIHTKAPITALI TULEM	17 360 732	2 284 373	2 006 978	2 061 166	2 116 818
Varad					
SIHTKAPITAL (aasta lõpu seisuga)	72 048 148	74 332 521	76 339 499	78 400 666	80 517 484

Märkused:

2023. aasta ülekantavate vahendite määr on kinnitatud Vabariigi Valitsuse 15.09.2022 määrusega nr 89

“Tööturuteenuste ja -toetuste sihtkapitali ülekantavate vahendite määr 2023. aastal”.

Ülekantavate vahendite määr 2024. aastal on ümardatud kümnendiku protsendipunkti.

Allikas: töötukassa

1.2 Töötuskindlustuse tulud ja kulud aastani 2027

Töötuskindlustuse tulude ja kulude arvestuses võetakse aluseks eelnevates peatükkides esitatud töötuskindlustuse tulude (töötuskindlustusmakse laekumised, intressitulu) ja kulude (hüvitised ja hüvitistelt makstav sotsiaalmaks, aktiivsed tööturumeetmed, tegevuskulud) prognoosid. Töötuskindlustuse tulude ja kulude koondarvestus sihtfondide lõikes aastani 2027 on esitatud lisas 2.

Töötuse kasvu ning palga- ja hinnakasvu tingimustes kasvavad käesoleval ja järgmisel aastal nii hüvitiste kui ka aktiivsete tööturumeetmete kulud. Töötuskindlustuse tulud on 2024. aastal prognoosi kohaselt 330,5 miljonit eurot ja kulud 314,7 miljonit eurot ning tulemligikaudu 15,9 miljonit eurot. Järgmise aasta lõpuks on prognoositav töötuskindlustuse netovara maht 575,9 miljonit eurot. Aastatel 2025–2027 on töötuskindlustuse tulemligikaudu 26,3–34,5 miljonit eurot ning netovarad kasvavad 2027. aasta lõpuks 668,2 miljoni euroni.

Tabel 7 on eraldi on välja toodud vabad vahendid töötuskindlustushüvitise sihtfondis (I SF) ning koondamise ja tööandja maksejõuetuse puhul makstavate hüvitiste sihtfondis (II SF), sest II sihtfondi vahenditest võib katta I sihtfondi puudujääki, vastupidi aga mitte. Välja on toodud vahendite maht ka tööturuteenuste ja -toetuste sihtkapitalis, millega sihtfondide puudujääke katta ei saa. Tabelist on näha, et kuigi töötuskindlustuse kogutulemligikaudu on 2024. aastal positiivne, siis I sihtfondi kulud ületavad tulusid 2,4 miljonit euro võrra, tulenedes nii kõrgetest töötuskindlustushüvitise kuludest kui ka aktiivsete tööturumeetmete ja tegevuskulude kasvust, mida rahastatakse 65% ulatuses I sihtfondist.

Lisa 1. Töötuskindlustuse tulude ja kulude prognoosimisel kasutatud alusandmed ja metoodika

	Alusandmed	Metoodika
Registreeritud töötute arv	Töötajate ja tööturuteenuste riikliku registri andmed registreeritud töötute kohta. Statistikaameti andmed tööturunäitajate kohta. Rahandusministeeriumi majandusprognoosi andmed töötute arvu kohta.	Registreeritud töötute arvu hindamisel lähtutakse rahandusministeeriumi prognoositud töötute arvust ja üldist majandusolukorda kajastavatest näitajatest. Lisaks arvestatakse muutusi seadusandluses ja inimeste käitumises töötuna registreerimisel.
Töötuskindlustusmakse laekumine	Rahandusministeeriumi majandusprognoosi andmed töötuskindlustusmakse laekumise (tekkepõhine) kohta.	
Töötuskindlustushüvitis	Töötuskindlustuse andmekogu andmed töötuskindlustushüvitise saajate, hüvitise suuruse ja kestuse kohta. Statistikaameti andmed töötute arvu ja Eesti keskmise palga kohta. Rahandusministeeriumi majandusprognoosi andmed töötute arvu, keskmise palga ja alampalga kohta. Töötajate ja tööturuteenuste riikliku registri andmed registreeritud töötute arv kohta.	Hindamaks töötuskindlustushüvitise määramisega ülesvõetavaid kohustusi, on vaja leida ja omavahel siduda järgmised andmed: <ul style="list-style-type: none"> töötuskindlustushüvitise määramise otsuste arv; määratud töötuskindlustushüvitiste keskmine päevamäär suurus esimesel 100 päeval ja alates 101. päevast; määratud töötuskindlustushüvitiste maksimise keskmine kestus päevades; registreeritud töötute arv hüvitise lõppemisele üle-eelmisel kuul suhestatuna eelneva 3 ja 10 aasta registreeritud töötute arvuga, mille alusel hüvitise leitakse pikendamise variant; esmise määramise lõppemisel hüvitisele jätkuvalt õigustatud isikute arv, mille alusel leitakse pikendamiste otsuste arv.
Koondamishüvitis	Töötuskindlustuse andmekogu andmed koondamishüvitise saajate ja hüvitise suuruse kohta. Statistikaameti andmed töötute arvu, keskmise palga ja majanduskasvu kohta. Rahandusministeeriumi majandusprognoosi andmed keskmise palga, töötute arvu ja majanduskasvu kohta.	Hindamaks koondamishüvitise kulu, on vaja leida ja omavahel siduda järgmised andmed: <ul style="list-style-type: none"> koondamishüvitise määramiste arv, kelle eelnev tööstaaž on 5-10 aastat ning enam kui 10 aastat; hüvitise keskmine suurus 5-10 aasta tööstaaži korral ning enam kui 10-aastase tööstaaži korral.
Maksejõuetushüvitis	Töötuskindlustuse andmekogu andmed maksejõuetushüvitise saajate ja hüvitise suuruse kohta. Statistikaameti andmed keskmise palga ja majanduskasvu kohta. Rahandusministeeriumi majandusprognoosi andmed keskmise palga ja majanduskasvu kohta.	Hindamaks maksejõuetushüvitise kulu on vaja leida ja omavahel siduda järgmised andmed: <ul style="list-style-type: none"> isikute arv, kellele määratakse maksejõuetushüvitis; hüvitise keskmine suurus.
Aktiivsed tööturumeetmed ja sihtkapitali ülekantavate vahendite määr	19.11.2020 Vabariigi Valitsuse poolt vastu võetud määrus „Tööhõiveprogramm 2021–2023“. Tööhõiveprogramm 2024–2029 (programm on kinnitamisel). Tervise- ja tööministri 04.12.2014 käskkirjaga nr 222 kinnitatud toetuse andmise tingimused „Tööturuteenuste osutamine tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks“. Sotsiaalkaitseministri ning tervise- ja tööministri 27.03.2015 käskkirjaga nr 57 kinnitatud toetuse andmise tingimused „Tööturuteenuste osutamine töövõimereformi sihtrühmale“. Töötuna ja töötajana arvel olevate isikute ning tööturuteenuste osutamise registri andmed teenuste saajate ja teenuste osutamise kulude kohta.	Hindamaks tööturuteenuste kulu on vaja leida ja omavahel siduda järgmised andmed: <ul style="list-style-type: none"> teenustel osalemiste arv kuu jooksul teenuse maksumus kuus Sihtkapitali ülekantavate vahendite määra arvestamisel on aluseks võetud töötuskindlustusvahenditest rahastatavate teenuste kuluprognosid (2024–2026. aasta kulude aluseks on kinnitamisel olev Tööhõiveprogramm 2024–2029) ja arvestatud, kui suure osa töötuskindlustusmakse laekumisest peab üle kandma tööturuteenuste ja -toetuste sihtkapitali, et

	Alusandmed	Metoodika
	Rahandusministeeriumi majandusprognoosi andmed töötute arvu, palgkasvu ja inflatsiooni kohta.	katta teenuste osutamiseks vajalik vahendite maht; seejuures silmas pidades, et ülekantavate vahendite määr saab olla kuni 30%.
Tegevuskulud	Töötukassa jooksva aasta eelarve ja teadaolevad täiendavad kulud järgmistel aastatel. Rahandusministeeriumi majandusprognoosi andmed töötute arvu, palgkasvu ja inflatsiooni kohta.	

Lisa 2. Töötuskindlustuse tulude ja kulude arvestus aastatel 2024–2027 maksemääraga 2,4%

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1	SKP reaalkasv	7,2%	-0,5%	-2,0%	2,7%	3,0%	2,5%	2,2%
2	Keskmine palk	1 473	1 645	1 828	1 950	2 053	2 153	2 250
3	Keskmise palga kasv	6,9%	11,6%	11,2%	6,6%	5,3%	4,9%	4,5%
4	Tarbijahinnaindeks	4,6%	19,4%	9,6%	4,7%	2,3%	1,7%	1,9%
5	Töötuse määr (15-74a)	6,2%	5,6%	6,1%	6,7%	6,4%	6,2%	6,1%
6	Töötute arv (ILO töötute arv)	43 100	40 200	44 793	49 178	47 322	45 317	44 658
7	Registreeritud töötute arv (keskmiselt päevas)	49 794	46 980	52 286	52 983	50 103	48 663	47 413
8	Likviidsusreservi tulusus	0%	0,32%	2,9%	3,1%	2,7%	2,7%	2,7%
9	Töötuskindlustusmakse määr: kindlustatud	1,6%	1,6%	1,6%	1,6%	1,6%	1,6%	1,6%
10	Töötuskindlustusmakse määr: tööandjad	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%
11	Sihtkapitali ülekantavate vahendite määr	30,0%	19,8%	25,5%	23,3%	23,0%	23,2%	23,6%
	Tulud (eur)							
12	Töötuskindlustusmaksed kokku	231 730 310	263 505 202	294 196 391	313 166 146	331 486 795	347 738 195	363 363 237
13	I SF: kindlustatute töötuskindlustusmaksed (tekkepõhine)	150 624 701	171 278 381	191 227 654	203 557 995	215 466 417	226 029 827	236 186 104
14	II SF: tööandjate töötuskindlustusmaksed (tekkepõhine)	81 105 609	92 226 821	102 968 737	109 608 151	116 020 378	121 708 368	127 177 133
15	Ülekantavad vahendid sihtkapitali	69 519 093	52 174 030	75 020 080	72 967 712	76 098 868	80 725 234	85 760 738
16	I SF-st sihtkapitali ülekantavad vahendid	45 187 410	33 913 119	48 763 052	47 429 013	49 464 264	52 471 402	55 744 480
17	II SF-st sihtkapitali ülekantavad vahendid	24 331 683	18 260 911	26 257 028	25 538 699	26 634 604	28 253 832	30 016 258
18	Investeeringimistulu	0	2 040 260	15 647 607	17 361 875	15 550 177	16 259 980	17 111 148
19	I SF investeeringimistulu	0	1 120 078	6 940 489	7 187 811	6 245 167	6 410 317	6 637 665
20	II SF investeeringimistulu	0	455 140	4 453 534	5 088 947	4 814 358	5 304 823	5 872 992
21	SK investeeringimistulu	0	172 738	1 585 935	2 233 493	2 006 978	2 061 166	2 116 818
22	Reservi investeeringimistulu	0	292 304	2 667 649	2 851 625	2 483 673	2 483 673	2 483 673
23	TÖÖTUSKINDLUSTUSE KOGUTULU	231 730 310	265 545 462	309 843 999	330 528 021	347 036 971	363 998 175	380 474 386
24	I SF KOGUTULU	105 437 291	138 485 340	149 405 092	163 316 793	172 247 319	179 968 741	187 079 289
25	II SF KOGUTULU	56 773 926	74 421 050	81 165 243	89 158 399	94 200 132	98 759 359	103 033 867
26	SK KOGUTULU	69 519 093	52 346 768	76 606 015	75 201 205	78 105 846	82 786 401	87 877 556
27	RESERVI KOGUTULU	0	292 304	2 667 649	2 851 625	2 483 673	2 483 673	2 483 673
	Kulud (eur)							
28	Hüvitised ja hüvitistelt makstav sotsiaalmaks	113 048 128	136 819 622	165 962 302	173 678 225	173 024 424	177 208 305	182 838 905
29	Töötuskindlustushüvitise sotsiaalmaksuta kulu	80 741 522	99 114 927	116 904 826	121 493 092	121 188 995	124 711 934	128 542 421
30	Koondamishüvitise kulu ilma sotsiaalmaksuta	12 576 063	14 745 251	20 656 998	21 627 764	21 373 600	21 478 672	22 204 913
31	Maksejõuetushüvitise kulu ilma sotsiaalmaksuta	3 607 318	3 769 909	4 801 535	5 733 914	5 754 866	5 802 395	6 055 214
32	Sotsiaalmaks hüvitistelt	16 123 225	19 189 535	23 598 943	24 823 456	24 706 963	25 215 304	26 036 357
33	Teenused töötuskindlustusvahenditest	81 278 520	43 922 646	59 245 283	72 916 831	76 098 868	80 725 234	85 760 738
34	Tööhõiveprogramm (va kriisimeetmed)	41 727 963	39 953 943	56 877 958	72 916 831	76 098 868	80 725 234	85 760 738

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
35	Tööhõiveprogramm: kriisimeetmed (töötasu hüvitis, töötasu toetus)	36 557 319						
36	TAT-2 kaasfinantseering	513 330	1 529 892	278 204				
37	TAT-3 kaasfinantseering	2 479 909	2 438 811	2 089 121				
38	Tegevuskulud	46 366 689	51 076 236	64 148 584	68 060 986	71 624 678	74 539 869	77 419 132
39	TÖÖTUSKINDLUSTUSE KOGUKULU	240 693 337	231 818 504	289 356 169	314 656 042	320 747 971	332 473 408	346 018 776
40	I SF KOGUKULU	110 879 870	132 314 480	158 601 406	165 732 733	167 745 036	173 162 848	178 864 857
41	II SF KOGUKULU	48 534 947	55 581 378	71 509 481	76 006 478	76 904 067	78 585 326	81 393 181
42	SK KOGUKULU	81 278 520	43 922 646	59 245 283	72 916 831	76 098 868	80 725 234	85 760 738
43	RESERVI KOGUKULU							
	Jooksvate tulude ja kulude vahe (eur)							
44	TULEM	-8 963 027	33 726 958	20 487 829	15 871 979	26 289 001	31 524 766	34 455 610
45	I SF TULEM	-5 442 579	6 170 860	-9 196 314	-2 415 940	4 502 283	6 805 893	8 214 432
46	II SF TULEM	8 238 979	18 839 672	9 655 762	13 151 920	17 296 066	20 174 033	21 640 686
47	SK TULEM	-11 759 427	8 424 122	17 360 732	2 284 373	2 006 978	2 061 166	2 116 818
48	RESERVI TULEM	0	292 304	2 667 649	2 851 625	2 483 673	2 483 673	2 483 673
	Varad (eur)							
49	NETOVARA	505 845 703	539 572 661	560 060 490	575 932 470	602 221 470	633 746 236	668 201 846
50	I SF	232 966 351	239 327 208	231 864 866	231 302 483	237 419 154	245 839 434	255 668 255
51	II SF	134 628 154	153 570 132	164 159 572	178 309 561	196 474 912	217 518 231	240 028 203
52	SK	46 263 293	54 687 416	72 048 148	74 332 521	76 339 499	78 400 666	80 517 484
53	RESERV	91 987 905	91 987 905	91 987 905	91 987 905	91 987 905	91 987 905	91 987 905

Märkused:

Aluseks rahandusministeeriumi 2023. aasta suvine majandusprognoos.

I SF – töötuskindlustushüvitiste sihtfond, II SF – koondamise ja tööandja maksejõuetuse hüvitise sihtfond, SK – tööturuteenuste ja –toetuste sihtkapital.

TAT-2 – „Tööturuteenuste osutamine tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks“

TAT-3 – „Tööturuteenused töövõimereformi sihtrühmale“

2023. aasta ülekantavate vahendite määr on kinnitatud Vabariigi Valitsuse määrusega.

Tabelis on arvutused teostatud ümardamata arvudega.

Lisa 3. Töötuskindlustuse tulude ja kulude arvestus aastatel 2024–2025 maksemääraga 2,4%: riskitsenaarium

		2021	2022	2023	2024	2025
1	SKP reaalkasv	7,2%	-0,5%	-2,5%	1,6%	3,1%
2	Keskmine palk	1 473	1 645	1 814	1 905	1 991
3	Keskmise palga kasv	6,9%	11,6%	10,3%	5,0%	4,5%
4	Tarbijahinnaindeks	4,6%	19,4%	9,3%	3,6%	2,3%
5	Töötuse määr (15-74a)	6,2%	5,6%	6,2%	7,1%	6,6%
6	Töötute arv (ILO töötute arv)	43 100	40 200	45 474	52 600	48 698
7	Registreeritud töötute arv (keskmiselt päevas)	49 794	46 980	53 158	56 536	51 836
8	Likviidsusreservi tulusus	0%	0,32%	2,9%	3,1%	2,7%
9	Töötuskindlustusmakse määr: kindlustatud	1,6%	1,6%	1,6%	1,6%	1,6%
10	Töötuskindlustusmakse määr: tööandjad	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%
11	Sihtkapitali ülekantavate vahendite määr	30,0%	19,8%	25,5%	24,7%	23,8%
	Tulud (eur)					
12	Töötuskindlustusmaksed kokku	231 730 310	263 505 202	293 194 998	307 951 202	323 096 243
13	I SF: kindlustatute töötuskindlustusmaksed (tekkepõhine)	150 624 701	171 278 381	190 576 749	200 168 282	210 012 558
14	II SF: tööandjate töötuskindlustusmaksed (tekkepõhine)	81 105 609	92 226 821	102 618 249	107 782 921	113 083 685
15	Ülekantavad vahendid sihtkapitali	69 519 093	52 174 030	74 764 724	76 035 195	77 041 603
16	I SF-st sihtkapitali ülekantavad vahendid	45 187 410	33 913 119	48 597 071	49 422 877	50 077 042
17	II SF-st sihtkapitali ülekantavad vahendid	24 331 683	18 260 911	26 167 654	26 612 318	26 964 561
18	Investeerimistulu	0	2 040 260	15 647 607	16 991 971	14 703 445
19	I SF investeeringutulu	0	1 120 078	6 940 489	6 930 750	5 623 329
20	II SF investeeringutulu	0	455 140	4 453 534	4 984 020	4 597 947
21	SK investeeringutulu	0	172 738	1 585 935	2 225 577	1 998 496
22	Reservi investeeringutulu	0	292 304	2 667 649	2 851 625	2 483 673
23	TÖÖTUSKINDLUSTUSE KOGUTULU	231 730 310	265 545 462	308 842 605	324 943 174	337 799 688
24	I SF KOGUTULU	105 437 291	138 485 340	148 920 167	157 676 155	165 558 845
25	II SF KOGUTULU	56 773 926	74 421 050	80 904 130	86 154 623	90 717 071
26	SK KOGUTULU	69 519 093	52 346 768	76 350 659	78 260 771	79 040 099
27	RESERVI KOGUTULU	0	292 304	2 667 649	2 851 625	2 483 673
	Kulud (eur)					
28	Hüvitised ja hüvitistelt makstav sotsiaalmaks	113 048 128	136 819 622	176 893 294	185 321 037	171 428 656
29	Töötuskindlustushüvitise sotsiaalmaksuta kulu	80 741 522	99 114 927	124 712 194	131 187 884	120 595 660
30	Koondamishüvitise kulu ilma sotsiaalmaksuta	12 576 063	14 745 251	22 043 195	21 903 162	21 034 256
31	Maksejõuetushüvitise kulu ilma sotsiaalmaksuta	3 607 318	3 769 909	5 000 801	5 975 582	5 398 496
32	Sotsiaalmaks hüvitistelt	16 123 225	19 189 535	25 137 104	26 254 410	24 400 244
33	Teenused töötuskindlustusvahenditest	81 278 520	43 922 646	59 245 283	76 035 195	77 041 603
34	Tööhõiveprogramm (va kriisimeetmed)	41 727 963	39 953 943	56 877 958	76 035 195	77 041 603

		2021	2022	2023	2024	2025
35	Tööhõiveprogramm: kriisimeetmed					
36	TAT-2 kaasfinantseering	513 330	1 529 892	278 204		
37	TAT-3 kaasfinantseering	2 479 909	2 438 811	2 089 121		
38	Tegevuskulud	46 366 689	51 076 236	64 148 584	67 142 998	70 266 043
39	TÖÖTUSKINDLUSTUSE KOGUKULU	240 693 337	231 818 504	300 287 161	328 499 230	318 736 302
40	I SF KOGUKULU	110 879 870	132 314 480	166 408 774	174 830 832	166 268 588
41	II SF KOGUKULU	48 534 947	55 581 378	74 633 104	77 633 203	75 426 111
42	SK KOGUKULU	81 278 520	43 922 646	59 245 283	76 035 195	77 041 603
43	RESERVI KOGUKULU					
	Jooksvate tulude ja kulude vahe (eur)					
44	Aasta kogutulem	-8 963 027	33 726 958	8 555 444	-3 556 056	19 063 386
45	I SF TULEM	-5 442 579	6 170 860	-17 488 607	-17 154 677	-709 743
46	II SF TULEM	8 238 979	18 839 672	6 271 025	8 521 420	15 290 959
47	SK TULEM	-11 759 427	8 424 122	17 105 377	2 225 577	1 998 496
48	RESERVI TULEM	0	292 304	2 667 649	2 851 625	2 483 673
	Varad (eur)					
49	NETOVARA (I SF, II SF, SK ja reserv)	505 845 703	539 572 661	548 128 105	544 572 049	563 635 435
50	Vabad vahendid I SF-s	232 966 351	239 327 208	223 572 573	208 271 452	209 176 097
51	Vabad vahendid II SF-s	134 628 154	153 570 132	160 774 835	170 294 323	186 454 568
52	Sihtkapital	46 263 293	54 687 416	71 792 792	74 018 369	76 016 865
53	Reserv	91 987 905	91 987 905	91 987 905	91 987 905	91 987 905

Märkused:

Aluseks Rahandusministeeriumi 2023. aasta suvise majandusprognoosi riskistsenaarium.

I SF – töötuskindlustushüvitiste sihtfond, II SF – koondamise ja tööandja maksejõuetuse hüvitise sihtfond, SK – tööturuteenuste ja –toetuste sihtkapital.

TAT-2 – „Tööturuteenuste osutamine tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks“

TAT-3 – „Tööturuteenused töövõimereformi sihtrühmale“

2023. aasta ülekantavate vahendite määr on kinnitatud Vabariigi Valitsuse määrusega.

Tabelis on arvutused teostatud ümardamata arvudega.

Lisa 4. Töötukassa teenuste kuluprognosis programmide ja rahastamisallikate lõikes aastateks 2023–2027

TK – töötuskindlustusvahendid; RE – riigieelarve; VF – välisvahendid

		2023	2024	2025	2026	2027	Märkus
Tööhõiveprogramm	Kokku	56 895 958	78 910 510	82 348 120	85 747 874	85 778 738	2024-2026. aasta kulude aluseks on THP 2024–2029 (programm on kooskõlastamisel); 2027. aasta kulud on prognoositud töötute arvu ning hinna- ja palgakasvu alusel.
	TK	56 877 958	72 916 831	76 098 868	80 725 234	85 760 738	
	RE	18 000	1 810 704	1 887 376	1 519 392	18 000	
	VF	-	4 182 975	4 361 876	3 503 248	-	
TAT-2: „Tööturuteenuste osutamine tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks“	Kokku	2 279 792	-	-	-	-	
	TK	278 204	-	-	-	-	
	RE	63 764	-	-	-	-	
	ESF	1 937 823	-	-	-	-	
TAT-3: „Tööturuteenused töövõimereformi sihtrühmale“	Kokku	13 927 473	-	-	-	-	
	TK	2 089 121	-	-	-	-	
	RE	-	-	-	-	-	
	ESF	11 838 352	-	-	-	-	
REACT: Tööturuteenuste osutamine COVID-19 kriisi mõjude leevendamiseks	Kokku	7 947 263	-	-	-	-	
	TK	-	-	-	-	-	
	RE	-	-	-	-	-	
	VF	7 947 263	-	-	-	-	
RRF: Tööturuteenuste osutamine noortele	Kokku	3 006 289	3 618 885	2 548 550	-	-	Ei põhine kinnitatud eelarvel.
	TK	-	-	-	-	-	
	RE	-	-	-	-	-	
	VF	3 006 289	3 618 885	2 548 550	-	-	
EGF: Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi toetus	Kokku	-	-	-	-	-	Programmi kaasfinantseering tööhõiveprogrammist ja riigieelarvest. Programm lõppes 30.06.2023. THP kulu 2023. aastal ca 23 tuhat eurot.
	TK	-	-	-	-	-	
	RE	-	-	-	-	-	
	VF	-	-	-	-	-	
ÕÜF: Põlevkivisektori töötajate tööle asumise ja oskuste arendamise toetamine	Kokku	-	969 968	1 281 922	1 475 391	1 597 110	ÕÜF on kooskõlastamisel. Programmi periood 2024–2029.
	TK	-	-	-	-	-	
	RE	-	290 990	384 577	442 617	479 133	
	VF	-	678 978	897 345	1 032 774	1 117 977	
KOKKU	Kokku	84 056 776	83 499 363	86 178 592	87 223 265	87 375 848	
	TK	59 245 283	72 916 831	76 098 868	80 725 234	85 760 738	
	RE	81 764	2 101 694	2 271 952	1 962 009	497 133	
	VF	24 729 728	8 480 838	7 807 771	4 536 022	1 117 977	